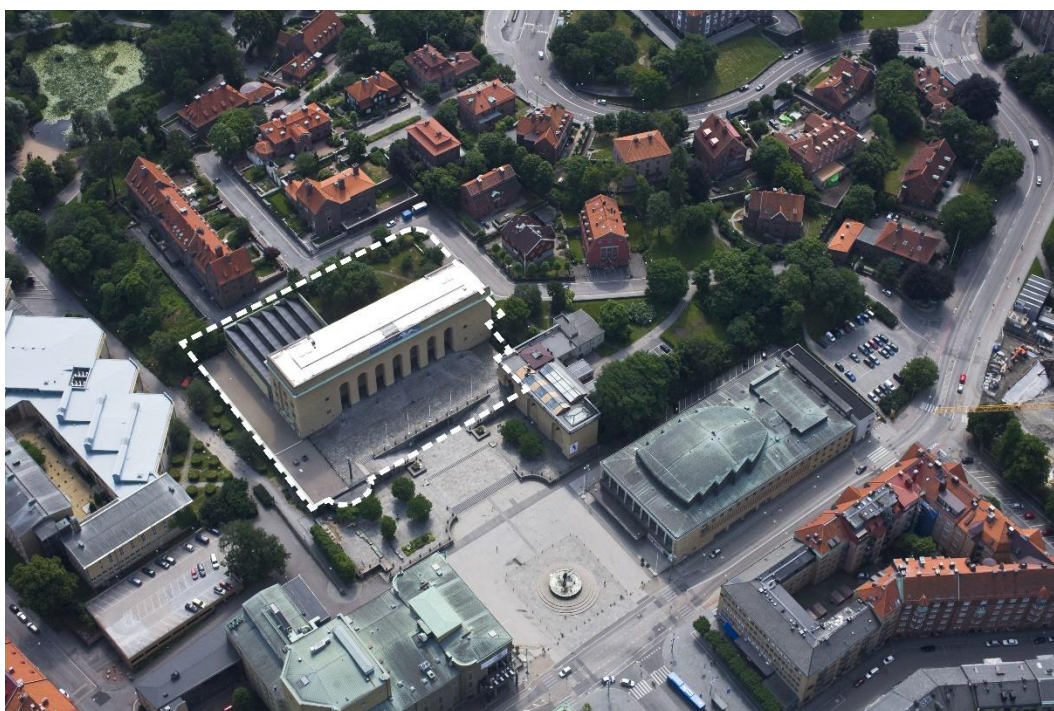

Detaljplan för Göteborgs konstmuseum

Utökat förfarande

PLANBESKRIVNING

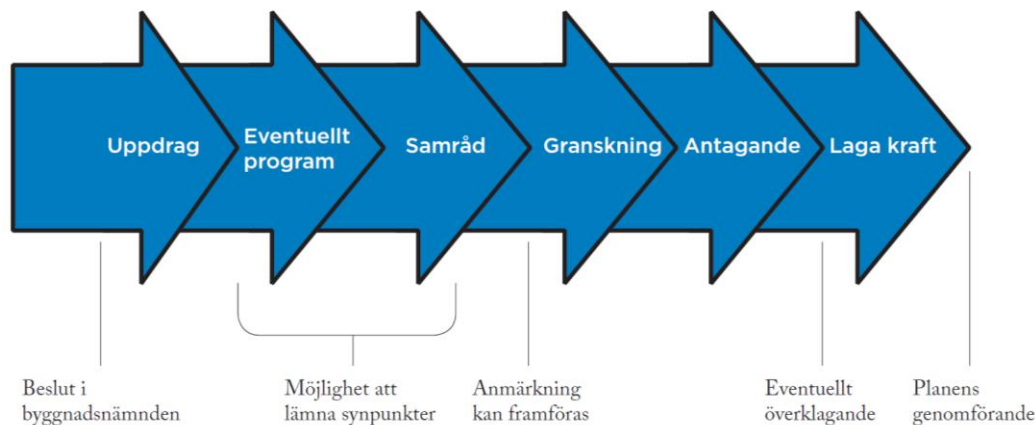

Samrådshandling juni 2022

Planprocessen

Detaljplanearbetet är indelat i flera skeden. Samrådet syftar till att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget i ett tidigt skede i detaljplanearbetet. Vid granskningen är planförslaget färdigställt. För att vara säker på att senare ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen ska skriftliga synpunkter lämnas senast under granskningstiden.

När detaljplanearbetet påbörjas är ofta beslut som berör planen redan fattade i demokratisk ordning, såsom markanvändning i översiktsplanen och eventuellt mera detaljerat i program.

Planinformation

Planarbetet startade 2019-12-17

Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande

Handlingarna (ej fastighetsförteckning) finns på Göteborgs Stads hemsida:

www.goteborg.se/planochbyggprojekt

Fastighetsförteckning, beslutsprotokoll, övriga handlingar och utredningar samt kartor finns på Stadsbyggnadskontoret, adress: Köpmansgatan 20, 403 17 Göteborg.

Samrådstitid:

Samrådstitiden är 2022-08-24 – 2022-10-04.

Information om planförslaget lämnas av:

Sophia Älfvåg, Stadsbyggnadskontoret, tfn 031-368 17 29

Alexandra Blennow, Stadsbyggnadskontoret, tfn 031-368 17 64

Leo Lindegård, Fastighetskontoret, tfn 031-368 13 28

Niklas Dimakis, Trafikkontoret, tfn 031-368 25 18

SAMRÅDSHANDLING

Samrådshandling

Datum: 2022-06-30

Aktbeteckning: 2-xxxx

Diarienummer SBK: 1036/20

Handläggare SBK

Sophia Älfvåg/Alexandra Blennow

Tel: 031-368 17 29/031-368 17 64

sophia.alfvag@sbk.goteborg.se

[/alexandra.blennow@sbk.goteborg.se](mailto:alexandra.blennow@sbk.goteborg.se)

Diarienummer FK: 4113/21

Handläggare FK

Leo Lindegård

Tel: 031-368 13 28

leo.erik.lindegard@fastighet.goteborg.se

Detaljplan för Göteborgs konstmuseum inom stadsdelen Lorensberg i Göteborg

Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande enligt PBL (2010:900, SFS 2014:900)

Planbeskrivning

Detaljplanen omfattar följande handlingar:

Planhandlingar

- Planbeskrivning (denna handling)
- Plankarta med bestämmelser

Övriga handlingar

- Fastighetsförteckning (publiceras ej på Internet)
- Illustrationsritning
- Grundkarta

Utredningar

- Göteborgs konstmuseum, förstudie för om- och tillbyggnad, 2020-11-24, Wingårdhs, beställd av Higab
- Kulturmiljöutredning detaljplan för Göteborgs konstmuseum, del 1, Acanthus Arkitektur & Kulturvård, 2022-05-13, beställd av Stadsbyggnadskontoret
- Antikvarisk konsekvensbedömning för detaljplan för Göteborgs konstmuseum del 2, 2022-05-13, Acanthus Arkitektur & Kulturvård, beställd av Stadsbyggnadskontoret

Innehållsförteckning

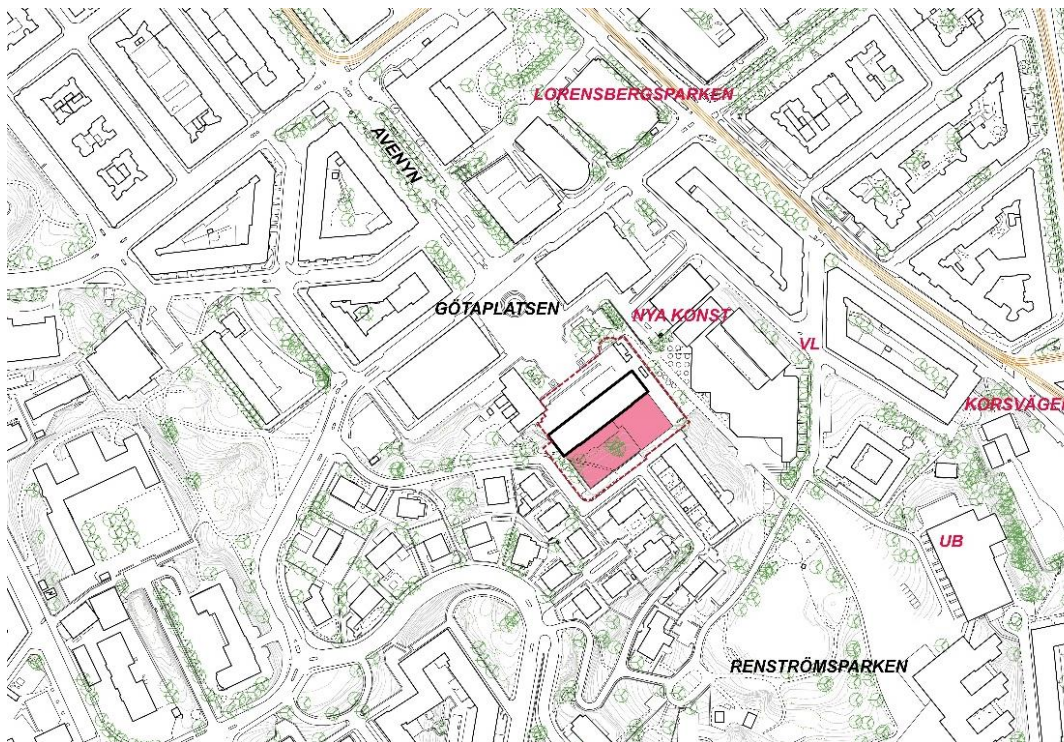
DETALJPLAN FÖR GÖTEBORGS KONSTMUSEUM	1
<i>Planprocessen</i>	2
<i>Planinformation</i>	2
<i>Samrådstid:</i>	2
PLANBESKRIVNING	3
DETALJPLANEN OMFATTAR FÖLJANDE HANDLINGAR:	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	4
SAMMANFATTNING	5
<i>Planens syfte och förutsättningar</i>	5
<i>Planens innebörd och genomförande</i>	5
<i>Överväganden och konsekvenser</i>	6
<i>Överensstämmelse med översiktsplanen</i>	7
PLANENS SYFTE OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	7
<i>Syfte</i>	7
<i>Läge, areal och markägoförhållanden</i>	8
<i>Planförhållanden och tidigare ställningstaganden</i>	10
<i>Mark, vegetation och fauna</i>	15
<i>Fornlämningar, kulturhistoria och befintlig bebyggelse</i>	18
<i>Planförhållanden och tidigare ställningstaganden</i>	25
<i>Sociala förutsättningar</i>	25
<i>Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet</i>	27
<i>Service</i>	28
<i>Teknisk försörjning</i>	28
<i>Risk och störningar</i>	29
DETALJPLANENS INNEBÖRD OCH GENOMFÖRANDE	29
<i>Arkitektur- och stadsbyggnadsprocess</i>	30
<i>Bebyggelse</i>	30
<i>Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet</i>	33
<i>Service</i>	34
<i>Friytor och naturmiljö</i>	34
<i>Sociala aspekter och åtgärder</i>	34
<i>Teknisk försörjning</i>	35
<i>Övriga åtgärder</i>	36
<i>Fastighetsindelning</i>	38
<i>Huvudmannaskap och ansvarsfördelning</i>	38
<i>Fastighetsrättsliga frågor</i>	39
<i>Avtal</i>	39
<i>Dispenser och tillstånd</i>	40
<i>Tidplan</i>	40
<i>Upplysningar</i>	40
<i>Genomförandetid</i>	40
ÖVERVÄGANDEN OCH KONSEKVENSER	40
<i>Nollalternativet</i>	40
<i>Sociala konsekvenser och barnperspektiv</i>	41
<i>Miljökonsekvenser</i>	41
<i>Ekonomiska konsekvenser av detaljplanen</i>	46
ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖVERSIKTSPLANEN	46

Sammanfattning

Planens syfte och förutsättningar

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum samt utveckla och säkerställa platsens kulturhistoriska och arkitektoniska värden i alla skalor, från stadslandskapet till detaljerna samt säkerställa hög kvalitet för tillkommande bebyggelse. Syftet är vidare att möjliggöra så att Göteborgs konstmuseums byggnad kan utvecklas till en modern, energieffektiv och logistiskt välfungerande konstmuseibyggnad av internationell standard.

Planområdet ligger vid Götaplatsen och gränsar i söder till Lorensbergs villastad. Planområdet omfattar cirka 8000 kvm och består av fastigheten Lorensberg 9:3 som ägs av Higab samt Lorensberg 9:5 och Lorensberg 706:10 som ägs av Göteborgs Stad. Hela planområdet ingår i riksintresse kulturmiljövården Göteborgs innerstad (O 2:1–5). Planområdet berörs även av riksintresse för järnväg, Västlänkens korridor. Planområdet utgörs till stora delar av byggnadsminne (Göteborgs konstmuseum och delar av Götaplatsen).

Den rödstreckade linjen visar planområdets ungefärliga avgränsning.

Planens innebörd och genomförande

Planförslaget medger en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum genom en utökad byggrätt för i huvudsak museum. Den utökade byggrätten är placerad söder om den ursprungliga byggnaden vilket innebär att stora delar av den nu trädbevuxna grönytan tas i anspråk. Förslaget ger möjlighet för museet att utvecklas och utöka sin verksamhet samtidigt som området öppnas upp mer mot allmänheten genom att framhäva konstmuseets södra sida och möjliggöra en förbättring av allmänna platser och stråk.

Detaljplanen medger R (museum), TORG, GATA och PARK. Markparkering på kommunal kvartersmark tas bort (P₁). Inom den utökade byggrätten tillåts en tillkommande BTA om 7000 kvm. Detaljplanen föreskriver bevarande och rivningsförbud av den befintliga museibyggnaden från 1923, ritad av Arvid Bjerke, Ragnar (R O) Swensson, Ernst Torulf och Sigfrid Ericson, ARES samt den tillbyggda 'Stenahallen' utmed museets östra sida, ritad av Rune Falk 1968. Planförslagets utökade byggrätt innebär också att delar av museets tillbyggnad från 1968, kallad 'Etagerna' och ritad av Rune Falk, tillåts rivs. En koppling, i form av exempelvis en trappa, mellan Fågelsången och museets södra sida möjliggörs.

Överväganden och konsekvenser

Avvägningar har gjorts mellan olika intressen. En utveckling av Göteborgs konstmuseum förstärker, genom en om- och tillbyggnad, platsen och sammanhangen i omkringsliggande stadsmiljöer. Avenyn/ Götaplatsen, stadsparken Renströmsparken och Korsvägen kommer således upplevelsemässigt närmare varandra. Ett rikare och mer varierat vardagsliv kan skapas i området och dess kontext. Ett konstmuseum av hög internationell klass kan tillskapas vilket lockar både stadens invånare och långväga besökare.

Planen ska ta tillvara på kulturhistoriskt värdefulla byggnader och platser samt säkerställa hög kvalitet för tillkommande bebyggelse.

I den antikvariska konsekvensbeskrivningen av föreliggande förstudie beskrivs följande konsekvenser av samrådsförslaget;

Götaplatsen är ett stadsrum som konstaterats vara mycket känslig för i stort sett alla typer av förändringar. Föreslagen volym är placerad och dimensionerad på ett sådant sätt att den inte innebär någon påverkan av Götaplatsen som helhet sett från norr. Likaså är stadsrummen i anslutning till planområdet från söder och väster känsliga. Den negativa påverkan av föreslagen volym bedöms också vara störst här. Det på grund av att volymen upplevs som barriärskapande och begränsar upplevelsen av det arkitektoniska samspelet mellan Götaplatsens bebyggelse och Lorensbergs villastad. Den grönyta som finns bakom konstmuseet minskar vilket försvagar avläsbarheten av de tydligt åtskilda stadsdelarna samtidigt som dess sammanlänkande effekt begränsas. Upplevelsen av såväl villastaden som konstmuseet skiljer sig mer kring planområdets östra sida. Här har villastadens bebyggelse en mer sluten och storskalig karaktär, samtidigt som det är en mer tydlig gräns mellan konstmuseet och villastaden. Det östra stadsrummet är mindre känsligt för en förändring av detta slag och vidare bedöms den negativa påverkan också bli mer begränsad.

Kommunen har gjort en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap. 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap. 6 § för aktuell detaljplan.

Frågan om genomförandet av planen antas medföra en betydande påverkan på kulturmiljön kan avgöras först efter det att en kulturmiljöutredning har utförts. Resultatet av denna skulle kunna indikera risk för betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

Planområdet består till viss del av en trädbevuxen grönyta med flera större träd, som kan behöva tas ned. Kompensationsåtgärder kommer att göras för de träd som tas ned samt

för ekosystemtjänsterna lokalklimat, luftrening, vistelseplats, kontinuitet/naturlighet, rödlistad art, estetik/landskap och pollinering.

Planförslaget bedöms bidra till att uppfylla de miljömål från *Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030* som har störst relevans för planförslaget.

Planen bedöms inte medföra att miljökvalitetsnormerna överskrids.

Kontoret har bedömt och beaktat barns bästa vid framtagande av planen. Arbete med social- och barnkonsekvens pågår.

I fortsatt arbete behöver stor vikt läggas på arkitektur, kulturmiljö, stadsbild och ekosystemtjänster. En utveckling av Göteborgs konstmuseum bedöms möjlig under förutsättning att stor hänsyn tas till dessa aspekter. Samrådsförslaget skapar ramar för fortsatt process genom att medge en byggrätt att laborera inom, med en begränsad BTA om 7000 kvm. Utredningar och bedömningsunderlag inom planarbetet utgör en bas för kommande tävling och vidare planprocess.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Planen överensstämmer med Översiktsplan för Göteborgs antagen av kommunfullmäktige 2009-02-26. Översiktsplanen anger den pågående användningen ”bebyggelseområde med grön- och rekreationsytor. Detta omfattar bostäder, arbetsplatser, service, handel, mindre grönytor mm. Blandning av bostäder och icke störande verksamhet är önskvärd. Förslag till ny översiktsplan för Göteborg antogs av kommunfullmäktige 19 maj 2022 (överklagandetid 3 veckor from 19 maj). Detaljplanen överensstämmer med ny översiktsplan för Göteborg.

Planens syfte och förutsättningar

Syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum samt utveckla och säkerställa platsens kulturhistoriska och arkitektoniska värden i alla skalor, från stadslandskapet till detaljerna samt säkerställa hög kvalitet för tillkommande bebyggelse. Syftet är vidare att möjliggöra så att Göteborgs konstmuseums byggnad kan utvecklas till en modern, energieffektiv och logistiskt välfungerande konstmuseibygnad av internationell standard.

Läge, areal och markägförhållanden

Planområdet är beläget vid Götaplatsen och angränsar till Lorensbergs villastad i söder, Götaplatsen i norr och till Göteborgs Universitets kvarter i öster.

Planområdet ligger vid Götaplatsen och gränsar i söder till Lorensbergs villastad. Planområdet omfattar cirka 8000 kvm och består av fastigheten Lorensberg 9:3 som ägs av Higab samt Lorensberg 9:5 och Lorensberg 706:10 som ägs av Göteborgs Stads.

Hela planområdet ingår i riksintresse kulturmiljövården Göteborgs innerstad (O 2:1–5). Planområdet berörs även av riksintresse för järnväg, Västlänkens korridor. Planområdet utgörs till stora delar av byggnadsminne (Göteborgs konstmuseum och delar av Götaplatsen).

Fastighetsägare och rättighetshavare framgår av fastighetsförteckningen.

Norr om fastigheten, inom planområdet, på Götaplatsen finns ett servitut (1480K-1996F35.1) kopplat till Lorensberg 706:10 med ändamålet byggnad, ventilationsanläggning och markområde för kommunikation. Servitutet ska tas i beaktande vid åtgärder inom servitutets område.

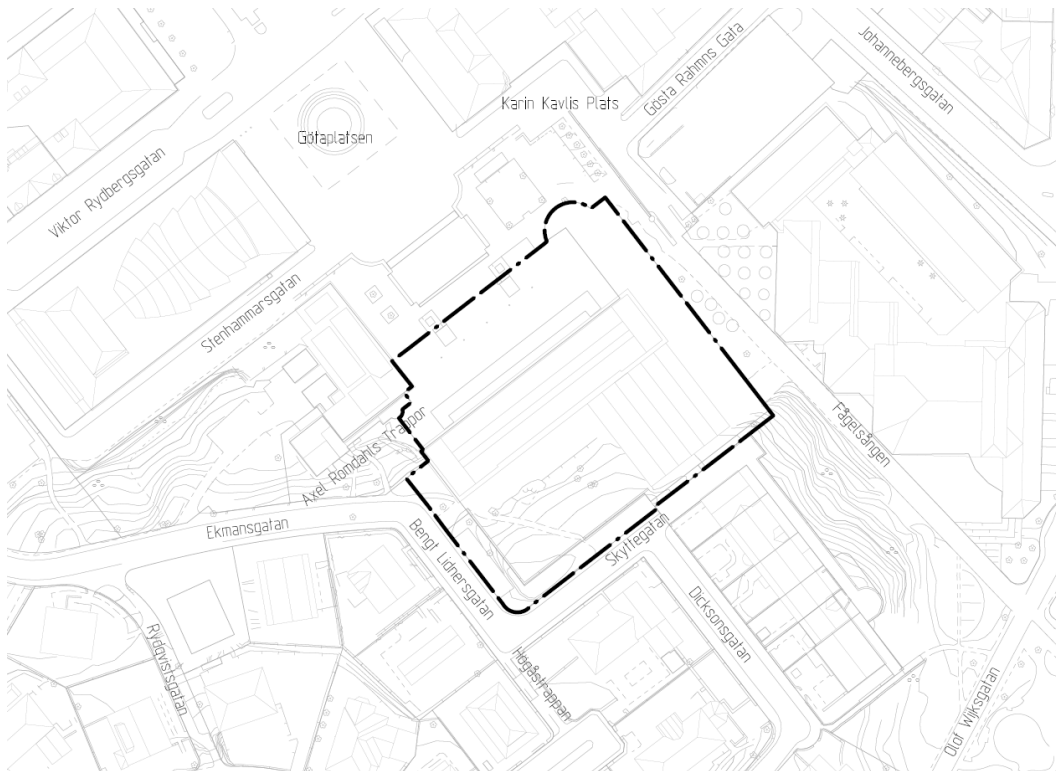
Kommunen har inga upplåtna arrenden inom planområdet.

Vy från Göteborgs Konstmuseum mot söder.

Interiör från Göteborgs konstmuseum, Fürstenbergska galleriet.

Grundkarta med plangräns.

Planförhållanden och tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

Översiktsplanen för Göteborgs kommun, antagen av kommunfullmäktige 26 februari 2009, anger bebyggelseområde med grön- och rekreationsytor med innehåll som till exempel bostäder, arbetsplatser, service, handel, mindre grönytor med mera. En blandning av bostäder och icke störande verksamhet är önskvärd.

Planområdet ligger inom Centrala Göteborg – Innerstaden, med inriktningen att innerstaden ska karaktäriseras av bland annat en hög täthet och ett blandat innehåll. Samt att de kulturhistoriska värdena ska värnas och hänsyn till dessa ska tas vid nybyggnation bland annat.

Förslag till ny översiktsplan

Förslag till ny översiktsplan för Göteborg antogs av kommunfullmäktige 19 maj 2022 (överklagandetid 3 veckor from 19 maj). Även i den nya översiktsplanen är strategierna för Innerstaden bland annat att kulturhistoriska värden ska värnas och identitetsskapande karaktärer tas tillvara.

Tematisk inriktning kring gestaltad livsmiljö

Gestaltad livsmiljö handlar om kvaliteter i det byggda: utformning och funktioner i vardagsmiljön men också hur staden i stort fungerar och upplevs av både boende och besökare. Arkitektur påverkar stadens invånare i hög grad och dagligen. Tillgång till väl gestaltad arkitektur, upplevelserika och välkomnande stadsrum påverkar människors livskvalitet och deras känsla av sammanhang och gemenskap. Rekommendationerna utifrån temat gestaltad livsmiljö är bland annat:

Möjliggör en levande stadsmiljö genom att;

- Värna och utveckla de offentliga rummen med utgångspunkt i platsspecifika värden som spelar roll för den lokala identiteten samt
- Värna platsernas framtida kulturpotential vid stadsutveckling och ha kunskap om förändringens påverkan på befintligt kulturliv.

Främja god arkitektur genom att;

- Vara en förebild vid byggande och förvaltning av offentliga miljöer samt stadens egna byggnader.
- Ha ett levande samtal om arkitektur med göteborgarna, akademi och näringsliv genom att arbeta utåtriktat kring frågor som rör gestaltad livsmiljö.
- Gestalta barnens lek- och vistelsemiljöer med särskild omsorg, så att de bidrar med kärnvärden som trygghet och upplevelseglädje.
- Utveckla staden utifrån dess karaktär och identitet, både i de stora dragen och i det lokalt platsspecifika.
- Lägga särskild omsorg vid gestaltningen av höga hus och andra byggnader som utmärker sig i storlek och som påverkar stadssiluetten.
- Driva på utvecklingen av väl gestaltade platser genom tillfällig arkitektur och platsskapande aktiviteter och tillämpa en procentregeln gällande konst i offentliga miljöer.
- Eftersträva arkitektur som tar tillvara på redan använda naturresurser och anpassa nya strukturer och byggnader till ett framtida klimat.

Ta tillvara kulturmiljövärden genom att;

- Låt den växande staden utvecklas i samspel med kulturmiljövärden genom att bygga vidare på stadens karaktärer.
- Förtydliga och förstärk platsspecifika värden som Göteborgs historia och stadens unika karaktär i all stadsutveckling.
- Ny arkitektur ska förhålla sig respektfullt till kulturhistorien, spegla vår nutid och stärka Göteborgs identitet för framtiden.
- Tillämpa skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och miljöer i detaljplanering och bygglovgivning.

Områdesvis inriktning

I ny översiktsplan för Göteborg ingår planområdet i delområde Stenstaden inom centrala Göteborg. Rekommendationerna för utveckling av delområde Stenstaden är:

- Värna och omhänderta Stenstadens befintliga värden och den platsspecifika karaktären av en sammanhållen och levande historisk stadsmiljö i utvecklingen av Göteborgs innerstad;
- Värna befintliga parker och naturområden och utveckla gröna stråk och samband mellan dem;

- Tillse att kompletteringar av stadsmiljön utgår från och tydligt motiveras i relation till befintliga värden
- Planera för att ändringar och kompletteringar av byggnader, stadsrum, infrastruktur och anläggningar ska ske med ett respektfullt förhållningssätt till det befintliga stadslandskapet, dess kulturvärden och den arkitektoniska helheten. Detta kan göras med tillskott som underordnar sig den rådande karaktären och skalan, men också genom tillskott som förtydligar karaktären genom att kontrastera mot den;
- Utforma och planera eventuella kompletteringar inom området så att de inordnar sig i omgivande bebyggelses skala. Inom området är det inte lämpligt med höga hus.

Grönstrategi

Grönstrategi för en tät och grön stad antogs 2014 och visar hur staden kan förbli och ytterligare utvecklas till en stad med stora gröna kvaliteter, ur både ett socialt och ekologiskt perspektiv, samtidigt som vi bygger staden tätare.

- Socialt mål: Göteborg är en tät och grön stad där de offentliga platserna bidrar till ett rikt och hälsosamt stadsliv.
- Strategi: Säkerställa god tillgång till parker och naturområden. Kring konstmuseet finns flera av stadens parker bland annat Renströmsparken, Hvitfeldtsparken och Lorensbergsparken. Genom att stärka kopplingar mellan stadens offentliga platser och konstmuseet kan även museets personal och besökare finna grönskande platser för samspel och rekreation.
- Ekologiskt mål: Göteborg är en tät och grön stad med rikt växt- och djurliv och där ekosystemtjänster tas tillvara.
- Strategi: Stärka de gröna kopplingarna i staden. Fågelsången är en del av ett större grönt stråk, detaljplanen ska verka för att skapa ett levande och väl gestaltat möte mellan konstmuseet och Fågelsången som bidrar till ett attraktivt stadsrum.
- Strategi: Utveckla mer grönt i den hårdgjorda staden samt nyttja och utveckla ekosystemtjänster. Detaljplanen ska arbeta mot att ersätta den grönska som går förlorad i och med byggnationen samt kompensera förlorade naturvärden när det är möjligt. Detaljplanen ska också verka för att öka den biologiska mångfalden på platsen genom exempelvis gröna tak/takträdgårdar.

Trafikstrategi

Utformningen av offentlig miljö utgår från de övergripande målen om hållbar mobilitet och attraktiva stadsrum. Strategin för stadsrum är att;

- Ge gående och cyklister förtur och anpassa hastigheter efter i första hand gående
- Omdisponera gaturummet och skapa mer yta där människor vill vistas och röra sig
- Skapa ett mer finmaskigt och sammanhängande gatunät utan barriärer

Offentliga miljöer ska utformas så att de som bor, vistas och verkar i staden med lätthet kan nå de målpunkter och aktiviteter som de har behov av eller önskar komma till. Fotgängarmiljöerna i stort ska främja rörelse, transport och vistelse, vara attraktiva och funktionella såväl som trafiksäkra och trygga.

Stadsutvecklingsprogram (STUP) för Korsvägenområdet

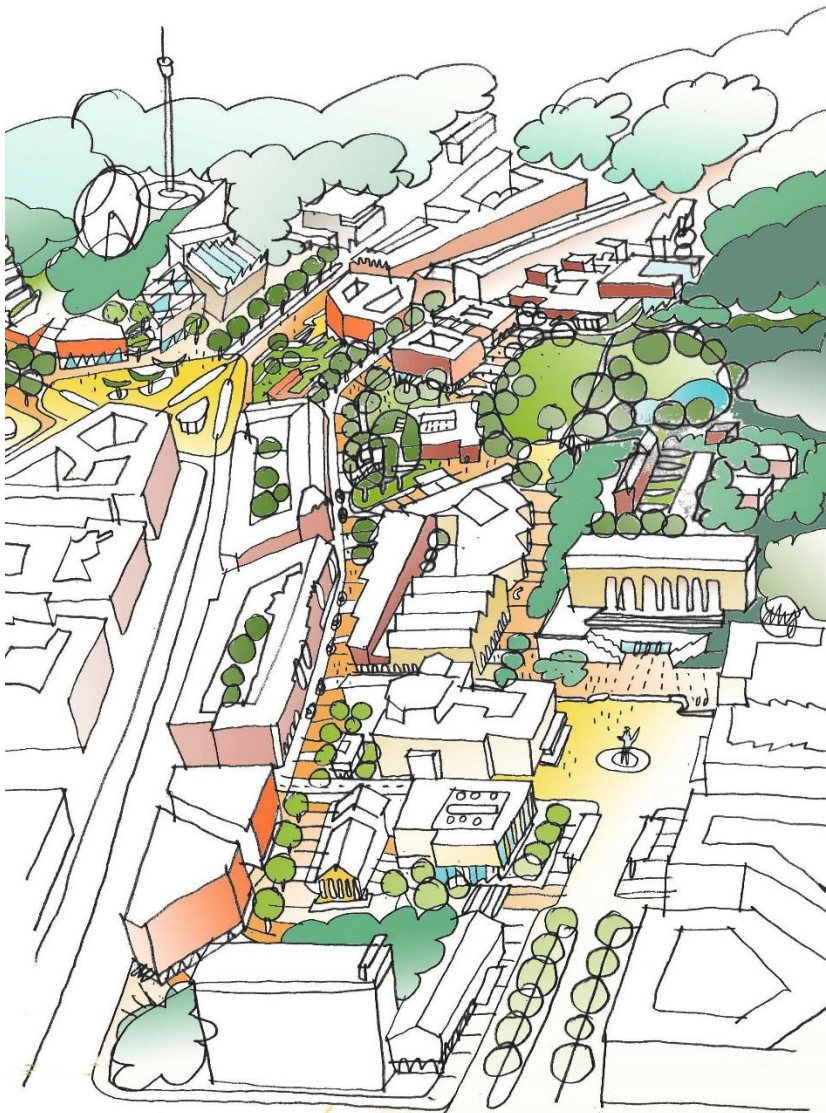
Stadsutvecklingsprogram (STUP) för Korsvägenområdet berör aktuell fastighet och har varit ute på remiss under våren 2016.

Målen i Stadsutvecklingsprogrammet är:

- Inbjudande stråk och logiska samband
- Innerstad med rum för vardagsliv
- Plats för lärande, upplevelser och möten

Inom området utvecklas och renodlas park, natur- och kulturmiljöer i samspel med befintlig och tillkommande bebyggelse för universitet, verksamheter och service i strategiska lägen.

Syftet är att skapa en mer finmaskig och levande gatustruktur samt en variation av stadsrum. Kopplingar och samband tydliggörs i närområdet (Korsvägen, Renströmsparken, Götaplatsen, Avenyn, Heden, Johanneberg och Örgryte).

Visionsbild från stadsutvecklingsprogram för Korsvägenområdet

Gällande detaljplaner

För området gäller detaljplan II-4162, som vann laga kraft år 1994-05-25 och detaljplan II-4864, som vann laga kraft år 2006-10-02. Genomförandetiden för respektive plan har gått ut. Båda detaljplanerna anger i huvudsak museum, men även markparkering. Den senaste detaljplanen (II-4864) anger begränsningar i höjd och är skraddarsydd för ett tidigare framtaget förslag för tillbyggnad. En del av planområdet omfattas också av Albert Liljenbergs stadsplan 1480K-II-796 från 1923.

Planområdet omfattas inte av tomtindelning eller fastighetsplan.

Riksintressen

Kulturmiljö

Planområdet omfattas av riksintresse för kulturmiljövården (Miljöbalken 3 kap) Göteborgs innerstad (O 2:1–5), Göteborgs innerstad. Riksintresset som helhet speglar Göteborgs utveckling och framväxt från stadens grundande på 1600-talet och fram till modern tid. Planområdet ligger inom en del av riksintresset som genom stadsplanemönster, bebyggelse och grönytor återspeglar dels berättelsen om fästningsstaden Göteborg, dels berättelsen om 1900-talets stadsbyggande och utvidgning av staden.

Järnväg

Planområdet berörs av riksintresse för järnväg Västlänkens korridor (Miljöbalken 3 kap 8§), enligt Trafikverkets beslut från 23 november 2011, då korridoren går under en del av planområdet. I ritningarna för tunneln är tunneln emellertid placerad strax utanför planområdet.

Byggnadsminne

Göteborgs konstmuseum och stora delar av Götaplatsen är sedan 2017 förklarad som byggnadsminne i enlighet med KML 3 kap. I länsstyrelsens motivering för byggnadsminnesförklaringen lyfts bland annat konstmuseets särställning i staden som Kungssportsavenyns avslutande fondbyggnad med stor betydelse för stadsbilden och som en ikonbyggnad med starkt symbolvärde. Götaplatsens sammanhållna och monumentala karaktär berättar om det tidiga 1900-talets planeringsfilosofi och storslagna samhällbyggnadsvisioner i 1920-talets Göteborg samt att Götaplatsen tillsammans med konstmuseet är ett av de få tydliga avtryck i stadsrummet som bevarats från jubileumsutställningen 1923. I beslutet finns också skyddsföreskrifter för konstmuseet och delar av Götaplatsen angivna, vilka bland annat anger att byggnaden till sitt yttre inte får rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras utan Länsstyrelsens tillstånd. Det finns också skyddsföreskrifter för byggnadens interiör.

Även övriga byggnader omkring Götaplatsen; Konsthallen, Konserthuset, Stadsteatern är byggnadsminnen. Inom Lorensbergs villastad, som ansluter till planområdet, finns fyra byggnader med omgivande trädgårdar, vilka är skyddade som statliga byggnadsminnen.

Göteborgs stads bevarandeprogram

Hela planområdet samt angränsande stadsrum ingår i bebyggelsemiljöer som är upptagna i Göteborgs Stads bevarandeprogram. Det innebär att bebyggelsemiljön som helhet och konstmuseet som enskild byggnad är att betrakta som särskilt kulturhistoriskt värdefull enligt PBL 8 kap 13§ och därmed inte får förvanskas. Göteborgs konstmuseum och byggnaderna vid Götaplatsen tillhör området Vasaparken – Götaplatsen –

Renströmsparken (Vasastaden 6:B). Bebyggelsen i Lorensbergs villastad tillhör området Lorensbergs villaområde (Lorensberg 6:C).

Biotopskydd och rödlistade arter

En biotopskyddad oxel och två rödlistade askar finns på södra sidan av den befintliga byggnaden på fastigheten Lorensberg 9:3. Marklov krävs för fällning av träd enligt gällande detaljplan. För nedtagning av särskilt skyddsvärt träd, en biotopskyddad oxel krävs enligt 12 kap. 6 § miljöbalken en anmälan för samråd för verksamheter och åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken.

Mark, vegetation och fauna

Göteborgs konstmuseum ligger i brytpunkten mellan stenstaden och den betydligt grönare Lorensbergs villastad med Renströmsparken och Johanneberg söderut. Kringliggande gator och kvarter norrut är i stor del hårdgjorda till skillnad från den södra sidan med bland annat villabebyggelse och park med friliggande institutioner. Längs stråket Fågelsången löper en brant slänt bevuxen med stora träd, främst alm och lönn samt buskskikt. Slänten har ett naturligt och vildvuxet intryck och utgör en grön och lummig kant som delvis skärmar av bebyggelsen högre upp i Lorensbergs villastad från universitetsområdet. Fågelsången är ett viktigt entréstråk till Renströmsparken, en stadspark med höga natur- och rekreationsvärden som söderut övergår i naturområdet Högåsberget.

Det är en tydlig nivåskillnad mellan norrsidan av planområdet (mot Götaplatsen) och södersidan som vetter mot Lorensbergs villastad. Höjderna varierar från +16 på Götaplatsen till runt +19,5 vid konstmuseets entré, marken stiger kraftigt upp till konstmuseets södra sida där parkeringen ligger på runt +30 och Skyttegatan på runt +32. Det märks bland annat genom trappor och terrasseringar såväl som genom terränganpassade byggnader. En brant slänt från Skyttegatan sluttar ner mot Fågelsången som ligger på runt +18. Mellan Göteborgs konstmuseum och Konsthallen leder Axel Romdahls trappor ner från Ekmansgatan/Bengt Lindersgatan ner till Göteborgs konstmuseums norra sida och ner mot Götaplatsen med trappor och terrasser. Från Götaplatsen är det en lång siktlinje längs Kungsportsavenyn mot stadsdelen Inom Vallgraven. På södra sidan återfinns mer slutna gaturum men en längre siktlinje längs Dickssongatan leder fram till museets södersida och den grönya och markparkering på konstmuseets södersida där tillbyggnaden är tänkt att placeras.

Området utgörs av institutionsbyggnader och kvartersbebyggelse i norr och villabebyggelse och park i söder.

Geotekniska förhållanden

Flera geotekniska och bergtekniska handlingar har tagits fram för området. Marken inom planområdet utgörs av berg i dagen eller nära markytan. I Bergteknisk handling (Sweco, 2015) konstateras att jordlagrens mäktighet är tunn och berg i dagen utgörs bergarten av gnejs med tydlig foliation eller skivighet. Det bedöms inte finnas risk för blockutfall.

Befintlig marknivå på södra sidan av planområdet varierar mellan +30 och +33 och nivåerna ligger på runt +30 närmst befintlig byggnad. Marken stiger sedan i sydostlig riktning.

Befintlig byggnad är grundlagd på berg med s k kallmurar, dvs stenar utan murbruk eller bindemedel, som de bärande tegelväggarna står på. Tillbyggnaderna är grundlagda på berg med armerade betongplintar under pelare och krossmaterial eller skärvor under betongkällargolven.

I *Översiktlig miljöteknisk markundersökning – Göteborgs konstmuseum* (COWI, 2022-04-11) har det påvisats förhöjda halter av förorenande ämnen i jorden. Detekterade halter av PAH:er i jord bedöms utgöra en viss exponeringsrisk för människor och djur. Enligt Miljöbalken kapitel 10 §11 ska den som äger eller brukar en fastighet, oavsett om området tidigare ansetts vara förorenat, genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och/eller miljön. Undersökning har också visat att det område som undersökts generellt utgörs av ett ytligt sandigt mullager alternativt grusigt sandigt fyllnadsmaterial som underlagras av tunt lager mull, vilket bedöms utgöra gammal markyta, direkt på berg. Antropogena material i form av gammalt glas och krukskärvor återfanns ställvis i ytlig jord.

Marken klassas som normalriskområde för markradon enligt SGU:s radonriskkarta. I bygglovsskedet behöver markens radonriskklassning verifieras.

En detaljerad bergteknisk och hydrogeologisk utredning är under framtagande.

Naturvärden

En naturvärdesbedömning för planområdet och omgivande grönyta i öster längs Fågelsången har tagits fram (park- och naturförvaltningen, 2021-10-20) där sju träd bedömdes.

Av de träd som står på befintlig grönyta på södersidan är ett av träden en oxel på nästan en meter i diameter och stamhållighet som är särskilt skyddsvärt och biotopskyddat. Tre askar står också på södersidan av befintlig byggnad varav den största med ett stamomfång på 220 cm. Ask är en rödlistad art på grund av hot om sjukdom, så friska vuxna exemplar är alltid värdefulla att spara, men rödlistning innebär inte ett juridiskt skydd i sig. Det finns ett mindre angrepp av askskottsjukan men inget allvarligt som påverkar vitaliteten. I övrigt står en skogslönn även på södersidan och två häggar längs Fågelsången. Påväxt av lavar och mossor på träden är vanliga arter.

Översiktskarta från naturvärdesbedömningen.

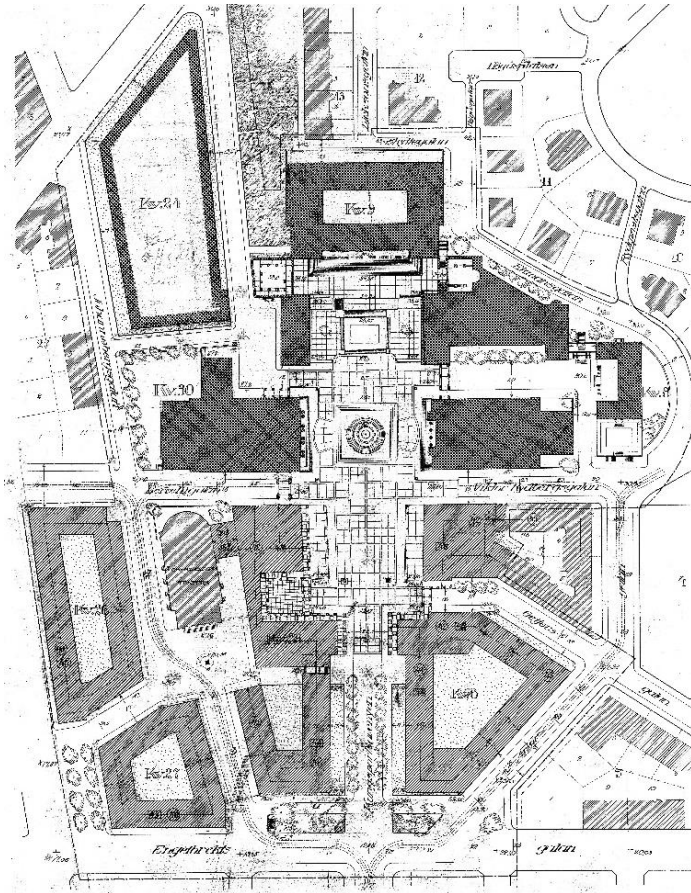
Träd på befintlig grönyta. T.v. ask 3, lönn 2, ask 4, ask 5. T.h. Oxel 1.

Fornlämningar, kulturhistoria och befintlig bebyggelse

Den historiska bakgrunden för planområdet med omgivning sträcker sig tillbaka till 1600- och 1700-talet då marken utanför den befästa staden var donationsjord som kronan gav Göteborg vid dess grundande för att genom landerier kunna förse stadens invånare med livsmedel. Lyckan var det första landeriet söder om staden med fler byggnader och parkliknande odlingar i anslutning till bebyggelsen.

Efter att stadsmurarna raserades i början av 1800-talet växte staden snabbt och vid 1860-talets början var områdena innanför vallgraven utbyggda. En ny stadsplan söder och öster om staden upprättades, en rutnätsplan med slutna stenhuskvarter, storslagna gator och grönområden. Området vid Götaplatsen låg precis utanför denna plan och var fram till tidigt 1900-tal fortfarande obebyggt. 1901 anordnades en stor internationell stadsplanetävling för Kungsportsavenyns avslut, men inget av förslagen genomfördes.

Det var först den stadsplan som stadsingenjör Albert Lilienbergs upprättade och som var färdig 1910 som faktiskt genomfördes. Grundtanken för Kungsportsavenyns avslut i planen, var att skapa ett monumentalt avslut med en festplats och offentlig byggnad som skulle vara synlig i hela avenyns längd. Planen utmärktes också av Lorensbergs villastads terränganpassade och mjukt svängda gatustruktur vilket skilde sig avsevärt från den tidigare rutnätsplanen. Planen för Götaplatsen fastställdes 1921 och följdes i stora drag när Götaplatsen byggdes.

Illustrationsritning till stadsplan från 1921

Illustration från jubileumsutställningen 1923

1923 anordnades jubileumsutställningen för att fira Göteborgs 300-årsjubileum. Utställningsområdet koncentrerades kring miljön vid Götaplatsen, Renströmsparken, Korsvägen och Liseberg, med huvudentré vid Götaplatsens östra sida. Götaplatsen färdigställdes efter utställningen genom att på 1930-talet uppföra statyn Poseidon, stadsteatern och konserthuset. I öster, utmed Fågelsången, uppfördes Kjellbergsska flickläroverket.

Från mitten av 1900-talet tillkom ett antal institutionsbyggnader i anslutning till Renströmsparken och utmed Fågelsången. Både konserthuset och stadsteatern försågs med tillbyggnader omkring sekelskiftet 2000.

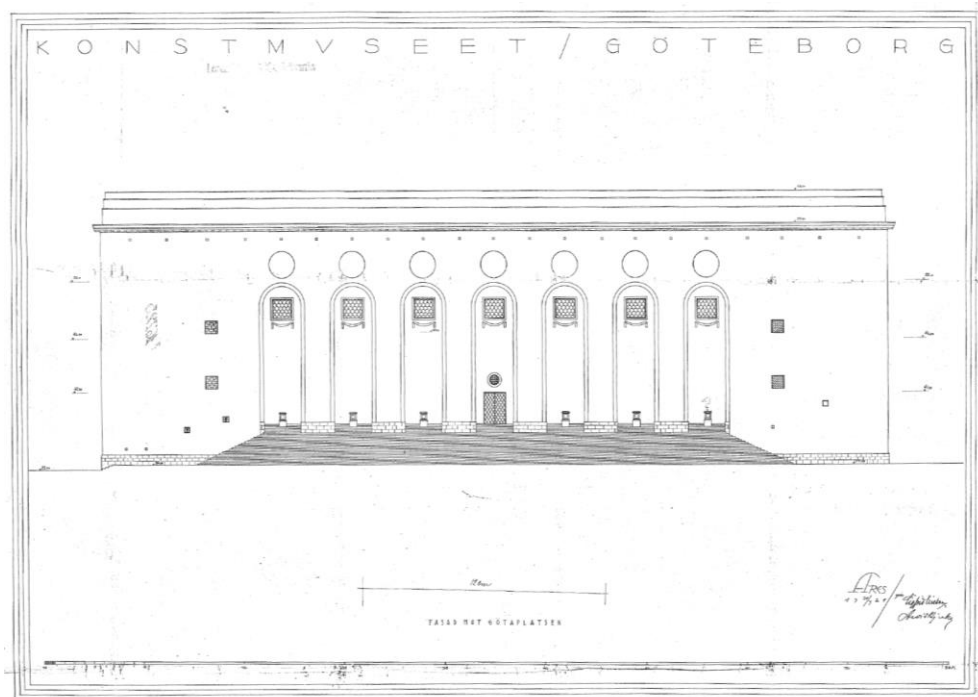
Stadsrum och befintlig bebyggelse

I planområdets direkta närhet finns tre tydligt åtskilda karaktärer. Götaplatsen karaktäriseras av ett monumentalt allmänt stadsrum, Lorensbergs villastad av en organisk stadsplan i kuperad terräng med påkostad villabebyggelse och Renströmsparken av allmän och grönskande parkmiljö.

Karaktäristiskt för planområdet är nyttjandet av den kuperande terrängen som använts för att förstärka uttrycket av platsens och konstmuseets monumentalitet åt norr mot stadens centrum. Den kuperade terrängen ger motsatt effekt åt söder vilket skapar en naturlig övergång från det monumentala offentliga stadsrummet till det mer småskaliga och privata Lorensbergs villastad.

Göteborgs konstmuseum

Göteborgs konstmuseum utgör en av stadens mest värdefulla och karaktärsskapande byggnader och är med tillhörande skulpturer och terrasseringar ett av de främsta exemplen på svensk 20-talsklassicism. Den skapar en monumental avslutning till Kungsporsavenyn och har en mycket stor betydelse för Götaplatsens tidstypiska gestaltning.

Originalritning från 1921 Göteborgs konstmuseum, fasad mot Götaplatsen.

Museibyggnaden, ritad av arkitekterna Sigfrid Ericson och Arvid Bjerke, stod färdig till jubileumsutställningen 1923. Arkitekterna arbetade utifrån det klassiska tempelkonceptet vilket innebar att byggnaden placerades högt upp i sluttningen mot Lorensbergs villastad. Den är utformad i en tidstypisk stram 20-talsklassicism på en kraftfull sten sockel med anslutande terrasser och trappor av huggen natursten. Det är en rektangulär byggnadskropp med flackt tak, fasader med smalt handslaget gult tegel murat med breda fogar, stora spröjsindelade fönster och återhållsam ornamentik. Den avskalade och slutna entréfasaden är uppbruten med sju höga valvbågar, innanför dessa formas en arkad med kryssvalv i taket. På stentrappan framför valvbågarna finns skulpturer efter antika förebilder. I övrigt är fasaden mot norr sparsmakat försedd med dekorativa element, arkaden är smyckad med festonger av sten, entréporten av kopparplåt har en profilerad stenomfattning. I den södra fasaden återkommer motivet med valvbågarna men i form av sju rundbågade nischer. Ovan dem finns dekorativa bronsmedaljonger med facklor. Fasaden är uppdelad i tre delar genom en svagt utskjutande mittrisalit. Stora fönster med smårutig spröjsindelning är symmetriskt utplacerade i två våningar. Fönsteromfattningarna är murade och fönsterbänkarna av skiffer. Längs vindsplanet löper ett senare tillkommit fönsterband. Mot söder finns en rundbågeformad port med överljus och stentrappa. Gavelsidorna följer den södra fasadens utformning med en rundbågig nisch, stora fönster och bronsdekor.

På museets södra och östra sida uppfördes en tillbyggnad 1968, ritad av Rune Falk. Tillbyggnaden är utmed den östra sidan utformad som en lägre glasad byggnadskropp ('Stenahallen') och den del som ansluter till den ursprungliga byggnadens södra fasad utgörs av en högre byggnadskropp med murverk av gult tegel och sågtandstak ('Etagera'). 1996 togs en ny entré upp i stödmuren mot Götaplatsen och 1999 tillkom restaurangens rundade och inglasade veranda. Tillbyggnaden från 1968 och den nya entrén från 1990-talet återspeglar viktiga utvecklingsfaser för byggnaden såväl som verksamheten och har alltså sin plats i byggnaden.

Götaplatsen

Götaplatsen utgörs av en enhetlig arkitektonisk anläggning som är en viktig del av Göteborgs stadsplanehistoria. Platsen är ett landmärke i staden och knyter an med Kungssportsplatsen genom sitt monumentala upphöjda läge vid Kungssportsavenyns slut. Götaplatsen avgränsas av stadsteatern, konstmuseet, konsthallen och konserthuset. Platsen präglas av symmetri, det gula teglet och geometriska grundformer. Trappor och terrasser bildar tillsammans med byggnadshöjder en successiv stegring mot konstmuseet, vilket förstärker upplevelsen av monumentalitet. Mitt på Götaplatsen står bronsskulpturen Poseidon i ett brunnskar, som i sig är ett landmärke för Göteborg.

Götaplatsen med Göteborgs konstmuseum och Poseidon. T.h. i bild Konserthuset och t.v. Stadsteatern.

Lorensbergs villastad

Lorensbergs villastad ligger på sluttningen söder om Götaplatsen och präglas av en privat karaktär med bostadsbebyggelse i grönskande trädgårdar omgärdade av naturstensmurar.

Lorensbergs villastad och delar av Göteborgs konstmuseum (‘etagera’) t.v. i bild.

Bebyggelsen är uppförd mellan 1913–1925 och omfattar ett tjugotal villor och en radhuslänga. Flertalet av villorna är ritade av arkitektkontoret Bjerke & Swensson. Andra verksamma arkitekter inom området var bland annat Ernst Torulf, Karl Samuelsson och Björn Hedlund. Området präglas av dess tidstypiska organiskt utformade stadsplan, anpassad efter terrängen med svängda gator, öppna platser och trappor i de brantaste passagerna. Arkitekturen är nationalromantisk med inslag av 20-talsklassicism. Övergripande är husen anpassade efter topografin, uppförda med fasader av mörkt tegel på naturstenssockel, har röda branta tegeltak och utformade med detaljer så som portaler, burspråk, frontespiser, balkonger, spröjsade fönster, fasadornamentik av natursten och mönstermurning. Bebyggelsen ligger omgiven av trädgårdar som skapar en mjuk anslutning till Renströmsparken i sydost.

Konstmuseets södra sida

Stadsrummet kring konstmuseets södra och västra sida präglas, i motsats till Götaplatsen, starkt av grönska. Framför museets södra fasad finns en sluttande grönyta med äldre träd som omgärdas av buskar och en låg mur i gult tegel. Utanför muren tar Lorensbergs villastad och dess gröna gaturum vid vilket gör att det offentliga och det privata stadsrummet möts här. Grönytan har en avdelande effekt samtidigt som den, tillsammans med bebyggelsens terränganpassning skapar en mjuk och harmonisk övergång mellan konstmuseet och villastaden, och trots att konstmuseets karaktär av allmän byggnad och bostadsbebyggelsens mer privata karaktär, är de arkitektoniskt utformade på ett sätt att de inte står i konflikt med varandra.

Göteborgs konstmuseum, fasad mot söder.

Fågelsången

Gång- och cykelstråket Fågelsången förbinder Götaplatsen med Renströmsparken. Stråket ramar in av bebyggelse och grönska. På den västra sidan dominerar konstmuseet med

dess tillbyggnad, vilken tar upp höjdskillnaden mellan museet och Lorensbergs villastad på höjden. Mot Fågelsången har villastadens radhuslänga ett relativt slutet uttryck där den på stenmurar kröner den branta sluttningen. På den östra sidan löper Musik- och scenhögskolan, Artisten, utmed stråket. I likhet med flickläroverket och Götaplatsens bebyggelse är Artisten från 1992, ritad av Nyréns Arkitektkontor, uppförd med ljusa tegelfasader, slutna fasader utmed stråket men med en lekfull form som öppnar upp sig fönster och entréer i anslutning till flickläroverkets gavel och mot Renströmsparken. Artistens långsträckta byggnadskropp och konstmuseets glasade och horisontellt präglade byggnadslänga förstärker stråkets sträckning som leder vidare mot parkmiljön.

Renströmsparken

Renströmsparken är anlagd på delar av marken som historiskt tillhört landeriet Lyckan samt på Johannebergs landeris marker. Parken var en central del av jubileumsutställningens område. Parken är belägen i en sänka med olika karaktär i olika delar. Dels en öppen grässlätt i anslutning till universitetsbiblioteket, dels ett lummigt område kring Näckrosdammen med mindre intima rum, buskage, mindre grässlätter och äldre uppvuxna träd. Parkens gestaltning är ett uttryck för Göteborgs stadsutveckling och expansion under det tidiga 1900-talet. Det slutna parkrummet kring Näckrosdammen med klipprädgård och sandstrand är ett exempel på landskapsarkitektur från tiden före modernismens genombrott och de östra delarna har präglats av en mer modernistisk planeringsanda med öppenhet och omgärdat av institutionsbyggnader.

För utförligare beskrivning se *Kulturmiljöutredning, detaljplan för Göteborgs konstmuseum, del I* (Acanthus, 2022-04-04)

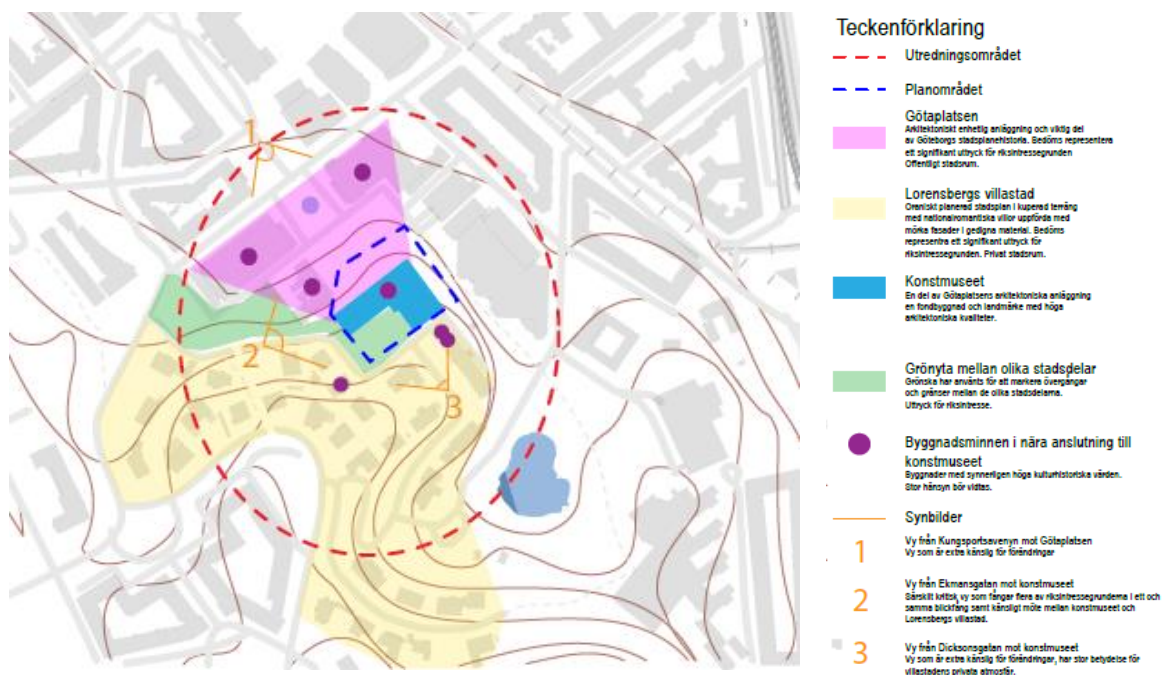

Illustration från kulturmiljöutredningen.

Riksintresse för kulturmiljö, bevarandeprogram och byggnadsminne

Se avsnitt Riksintressen under *Planförhållanden och tidigare ställningstaganden*, sid 14.

Planförhållanden och tidigare ställningstaganden

Fornlämningar

Det finns inga kända fornlämningar inom planområdet.

Sociala förutsättningar

Tillgänglighet

Tillgängligheten på platsen är begränsad då terrängen är starkt kuperad med nivåskillnader på upp till 20 meter vilka omhändertagits med trappor och avsatser. Det bidrar till att det inte finns ett smidigt sätt att ta sig runt museet. Det har tidigare varit möjligt att ta sig ner längs med Skyttegatan öster om radhusen på Dicksonsgatan men idag har kopplingen stängts av. Entrén till museet är centralt placerad mot Götaplatsen och nås via trappor eller en slinga från Fågelsången. Se även *Planförhållanden och tidigare ställningstaganden* avsnittet *Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet* på sid 27–28.

Verksamheten

I museets entréplan finns två restauranger, Hasselbladstiftelsens utställningshall *Hasselblads center* och en museibutik samt en pedagogisk verksamhet med en mindre verkstad som är öppen 2 timmar i veckan och främst besöks av barn med sina föräldrar. Museet har en uppsökande verksamhet med syfte att locka besökare som vanligtvis inte kommer till konstmuseet och för att nå besökare som inte själva kan komma till museet så som boende på vård- och omsorgboenden. Museet är öppet alla dagar utom måndagar och på onsdagar är det kvällsöppet. Inträde kostar 60 kronor eller 120 kronor för ett årskort som inkluderar ett flertal museer, men är gratis för alla under 20 år.

Göteborgs konstmuseum är ett välbesökt och välkänt museum med cirka 250 000 besökare och cirka 600 skolklasser per år. På sommaren är den övervägande majoriteten av besökare turister. Resten av året besöks museet mest av kvinnor i övre medelåldern, till skillnad från Hasselblads center som har en majoritet av manliga besökare. I övrigt är besökarna många studenter, i synnerhet konststudenter, kärlekspar och barn- och unga. Museet har många spontanbesök då konstmuseets centrala läge gör det enkelt att oplanerat besöka det. Butiken är en viktig målpunkt för en blandad publik.

Götaplatsen

Götaplatsen är en öppen plats och ett mycket välbesökt landmärke som inramas av flertalet kulturinstitutioner; Göteborgs konstmuseum med Hasselblads center, Göteborgs konserthus, Göteborgs stadsteater och Göteborgs stadsbibliotek. Norrut ligger Kungssportsavenyn och mitt på Götaplatsen står den ikoniska statyn av Poseidon. Byggnaderna runt platsen har höga och säregna arkitektoniska kvaliteter i brytpunkten mellan klassicism och modernism och miljön är närmast intakt sedan 1930-talet. Trots koncentringen av kulturinrättningar på Götaplatsen upplevs platsen som folklig och tillgänglig. Ett ”stadens vardagsrum” där grupper samlas för att demonstrera, delta vid festliga evenemang och tillställningar så som studentfirande. Götaplatsen är en känd målpunkt för restaurangbesökare. Tidigare var Götaplatsen en omtyckt mötesplats för raggarkulturen och det förekommer fortfarande att det nöjeskörs vid Götaplatsen. Markbeläggningen vid Götaplatsen är i visst behov av underhåll samtidigt som den lappade asfalten ger platsen ett mera anspråkslöst utseende som kontrast till omgivande anläggningars praktfulla arkitektur. Trafiksituationen på Götaplatsen upplevs oklar. Det

råder även otydlighet kring var på Götaplatsen en kan stå för att till exempel vänta utan att riskera konflikt med passerande fordon. Det finns ingen särskild plats avsedd för att sitta på varpå Götaplatsen i dagsläget inte har mycket 'spontanhäng'. Platsen kan upplevas som dunkel, i synnerhet under vinterhalvåret. Trappan utanför Stadsteatern och valven vid museet är emellertid välbesökta platser att sitta på när solen skiner. Kulturinstitutionerna som omringar Götaplatsen har kopplingar till varandra och utför bland annat gemensamma evenemang samt får synergieffekter av varandra på besökarantalen pga. av närheten till varandra.

Lorensbergs villastad

Bakom konstmuseet finns en större gräsyta med ett flertal äldre träd och blommor i söderläge. Ytan är inhägnad med en stenmur vilket bidrar till att den upplevs som otillgänglig och privat och inte används av allmänheten. Personal på museet använder däremot platsen för fikapauser i solen och museets interna sommarfest. Personalparkeringen ligger intill byggnadens södra fasad. Ekmansgatan med parkeringsytor och infarter för varuleveranser upplevs som en tydlig baksida i jämförelse med Götaplatsens offentliga rum. Ytorna mellan gata och bebyggelse består av grönskande mellanrum och har därför goda kvalitéer för rekreation.

Söder om konstmuseet ligger Lorensbergs villastad med stora villor som uppförts mellan år 1913 – 1925 och uppvisar den tidens mest påkostade bostadsbyggande. Med tiden har bostadsområdet till stor del omvandlats till kontor och institutionslokaler men det finns fortfarande enskilda bostäder. Dessa bebos till största del av befolkning på 50+ år. Andelen hushåll med barn i Lorensbergs villastad är cirka 10% färre än genomsnittet. Lite drygt hälften av bostäderna i området är av större storlek, >100 kvm, och medelinkomsten i området är avsevärt högre än genomsnittet. I primärområde Lorensberg är knappt 60% av bostäderna i hyresrätter och andelen hyreslägenheter inom allmännyttan utgör cirka 4% av det totala bostadsbeståndet.

Trygghet

På kvällstid kan en del uppleva Götaplatsen som otrygg, även platsen bakom museet upplevs av en del som otrygg på kvällstid då både plats och omgivning upplevs relativt öde och det tidigare skett vandalism och stölder.

Park och lekplatser

Renströmsparken ligger sydöst om konstmuseet och är en av stadens stadsparker. I parken finns en näckrosdamm som anlades till Jubileumsutställningen i Göteborg 1923. I parken finns en välbesökt regnlekplats och flera minnesstatyer. Parken används för utomhuskonserter, utomhusbio, och vid valborg. Parken är även populär bland studenter vid studentfirande och slänten är vintertid en uppskattad pulkabacke. I slänten finns ett vattenkonstverk som används av många barn sommartid. Parken kan upplevas otrygg under dygnets mörkare delar. Direkt söder om parken ligger naturområdet Högåsberget. I närheten finns också Landeriparken, Lorensbergsparken, Himlabacken och Hvitfeldtsparken, alla inom en radie på 350m. Inom en radie på cirka 500 meter ligger fyra större lekplatser och flera mindre lekplatser på innergårdar eller förskolor.

Skolor

Cirka 600 meter söderut ligger låg- och högstadieskolan Johannebergsskolan och cirka 125 meter västerut ligger mellan- och högstadieskolan Vasaskolan.

Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet

Göteborgs konstmuseum ligger i centrala Göteborg intill Götaplatsen som är en av de mest välkända platserna i staden. Det innebär att ett stort antal av besökarna vet hur de ska ta sig till platsen. I dagsläget kommer den stora majoriteteten av besökarna från norr, via Kungsportsavenyn. Det är vanligt att besökare kommer med buss eller spårvagn. Besökare till konstmuseet som bor i närheten kommer oftast till fots eller via cykel. Från Viktor Rydbergs gata går Ekmansgatan som fungerar som infart till villaområdet, Konserthuset, Göteborgs konsthall och konstmuseet.

Gång

I och omkring planområdet finns stora flöden och vistelsebehov för fotgängare. Det är en central plats att besöka eller passera för såväl turister som boenden i staden. Förbi området löper gångstråk som är viktiga länkar i det övergripande gångnätet såväl som det lokala gångnätet.

Cykel

Viktiga cykelstråk i stadens övergripande cykelnät passerar området. På dess nordöstra sida längs Fågelsången kopplar det mot Renströmsparken och vidare mot Johanneberg åt ena hållet och ner längs Kungsportsavenyn i blandtrafik åt andra hållet. Fågelsångens gång- och cykelväg är mycket välanvänd. Separerat stråk övergår i blandtrafik från Götaplatsen vilket kan bidra till att Götaplatsen upplevs otydlig för trafikanter. En del upplever att Kungsportsavenyn är svårframkomlig på cykel, på grund av mycket byggarbeten och mycket folk i rörelse, samt att det är problematiskt att hitta cykelparkering. I öst-västlig riktning löper en cykelbana som ingår i det övergripande cykelnätet från Götaplatsen till Annedalsmotet. Längs Berzeliigatan vid stadsteaterns norra hörn finns en styr och ställstation idag. I dagsläget finns 5 stycken pollare för cykelparkering i korsningen Götaplatsen-Stenhammarsgatan och dessa upptas av personal som anländer tidigt till jobbet.

Kollektivtrafik

Området har god tillgänglighet med kollektivtrafik. Den närmsta kollektivhållplatsen är Götaplatsen och trafikeras av stombuss. Norr om planområdet ligger hållplatsen Berzeliigatan där spårvagn och buss angör. Nordost om planområdet ligger korsvägen som är en lokal såväl som regional knutpunkt. Försörjningen av kollektivtrafik har emellertid försämrats på senaste åren. Tidigare gick det 4 busslinjer med koppling till Götaplatsen utöver spårvagn. I dagsläget går endast en busslinje från Götaplatsen.

Bil

Möjligheten att ta sig till området med bil är god. Det finns goda lokala anslutningar till övriga staden såväl som det statliga vägnätet.

Parkering

På södersidan av befintlig byggnad finns avgiftsbelagd parkering/boendeparkering längs Bengt Lidnersgatan och Skyttegatan. Två parkeringshus finns i närheten, ett nordväst om Artisten och Lorensbergs parkeringshus i nordöst. En detaljplan pågår för Lorensbergs parkeringshus med ändrad användning. På gångavstånd finns även Konserthusets parkeringsplats. Det är framförallt turister som kommer mer långväga ifrån som nyttjar detta. Parkering för rörelsehindrade finns längs Stenhammarsgatan mellan Göteborgs konserthus och Göteborgs konsthall.

Angöring

Inlastning till Göteborgs konstmuseum sker på byggnadens östra sida, från Fågelsången. Det innebär att varutransporter måste köra in på gång- och cykelstråket samt backa med tungt fordon för att nå lastzonen. Angöring till restauranger sker från Karin Kavlis plats.

Tillgänglighet

Planområdet nås från närmsta hållplats via Götaplatsen som är en stor öppen yta och svår att navigera som synsvag. Det är dessutom blandtrafik och finns inga tydliga stråk att följa. Från övriga kollektivtrafikhållplatser är det antingen för långt och/eller brant för den som har en nedsatt rörelseförmåga.

När trapporna nås från Götaplatsen är det svårt att navigera då räcken på sidorna saknas. Även att ta riktning med hjälp av de räcken som finns på platsen är inte helt lätt då trappavsatsen är rätt lång. De räcken och trappor som finns saknar också kontrastmarkeringar.

Uppe på avsatserna vid konstmuseet är de kedjor som löper längs kanterna väldigt låga och en fallrisk är stor för den som har svårt att se eller för ett barn som leker. Till vissa av dessa avsatser är det dessutom svårt för den som är rörelsehindrad att alls ta sig.

I dagsläget är avstånden från de parkeringar för rörelsehindrade som finns till entréer till museet för långa mot vad som föreskrivs i stadens riktlinjer. Och generellt saknas tillgängliga viloplatser i området.

Service

Planområdet ligger sydost om Göteborgs centrum, med mycket god tillgänglighet till olika typer av service. Närområdet har gott om caféer, restauranger och både butiker. Området är institutionstätt med både kulturinstitutioner så som Göteborgs konsthall, Konserthuset, Stadsteatern, Lorensbergsteatern och bibliotek så som Stadsbiblioteket och Humanistiska biblioteket, men också biografer, gallerier och antikvitätsaffärer. Även flera kända idrottsarenor finns i närheten, så som Valhallabadet och Scandinavium. Det finns gott om högskolor, skolor och förskolor nära planområdet, bland annat ligger Göteborgs universitet Artisten, högskola för scen och musik och Humanistiska fakulteten i närheten. Se *Planförhållanden och tidigare ställningstaganden* avsnitt *Sociala förutsättningar*, sid 25 för mer information.

Teknisk försörjning

VA, fjärrvärme, gas, el och tele är anslutet till befintlig byggnad. Kapaciteten i dag-och spillvattenledningarna är idag underdimensionerade jämfört med de krav som ställs idag då de dimensionerats innan gällande dimensioneringskrav publicerades. Göteborgs konstmuseum har idag befintlig anslutning i den nordvästra delen av huset.

Enligt Kretslopp och vattens dagvatten- och skyfallsmodeller finns idag områden där dagvatten blir ståendes intill befintlig byggnad. Det området är vid den sydöstra delen av befintlig huskropp.

Dagvattnet från planområdet avleds via allmänna ledningar till ett kombinerat system som leder till Ryaverket. När ledningssystemet är hårt belastat så bräddas en del av flödet

till dagvattenledning med utlopp i Rosenlundskanalen och vidare ut i Göta älv. Göta älv söder om intaget klassas som mindre känslig recipient.

Rikt- och målvärden för föroreningar underskrids i dagsläget.

Risk och störningar

Buller

En bullerutredning enligt PBL 4 kap 33a§ bedöms med hänsyn till bullersituationen inte behövas. Planområdet bedöms inte vara utsatt för höga bullernivåer.

Luftkvalitet

En *Platsbedömning luft*, 2022-02-17 har tagits fram i samverkan med miljöförvaltningen. Bedömningen är att miljökvalitetsnormerna för luft klaras på platsen och att inga ytterligare utredningar behövs med hänsyn till luftmiljön. Halterna av kvävedioxid ligger enligt miljöförvaltningens översiktliga beräkningar från 2018 under miljökvalitetsnormernas gränsvärden med ett dygnsmedelvärde på cirka 44 µg/m³.

Översvämningssrisk

Det finns en del problem med källaröversvämning från det kombinerade systemet i närområdet mot nordväst, men projekt pågår för att förbättra situationen och flera fastigheter har fått backventiler installerade för att förhindra framtida översvämningar. Översvämning sker vid skyfall i söder mot Göteborgs konstmuseums huvudbyggnads och tillbyggnaden kallad etagernas fasader. Enligt Göteborg stads skyfallsmodellering från 2017 samlas i nuläget 80 m³ inom planområdet vid ett 100-års regn. Det skyfall som beräknas samlas inom planområdet bedöms komma från nederbörd inom planområdet.

Detaljplanens innebörd och genomförande

Planförslaget medger en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum genom en utökad byggrätt för i huvudsak museum. Den utökade byggrätten är placerad söder om den ursprungliga byggnaden vilket innebär att stora delar av den nu trädbevuxna grönytan tas i anspråk. Förslaget ger möjlighet för museet att utvecklas och utöka sin verksamhet samtidigt som området öppnas upp mer mot allmänheten genom att framhäva konstmuseets södra sida och möjliggöra en förbättring av allmänna platser och stråk. Detaljplanen medger R (museum), TORG, GATA och PARK. Markparkering på kommunal kvartersmark tas bort (P₁). Inom den utökade byggrätten tillåts en tillkommande BTA om 7000 kvm. Detaljplanen föreskriver bevarande och rivningsförbud av den befintliga museibygnaden från 1923, ritad av Arvid Bjerke, Ragnar (R O) Swensson, Ernst Torulf och Sigfrid Ericson, ARES samt den tillbyggda 'Stenahallen' utmed museets östra sida, ritad av Rune Falk 1968. Planförslagets utökade byggrätt innebär också att delar av museets tillbyggnad från 1968, kallad 'Etagerna' och ritad av Rune Falk, tillåts rivas. En koppling, i form av exempelvis en trappa, mellan Fågelsången och museets södra sida möjliggörs.

Göteborgs konstmuseum ägs av Higab som är ett kommunalt bolag.

Kommunen är huvudman för allmän plats och ansvarar för utbyggnad och framtida drift och underhåll. Kvartersmarken inom planområdet ägs av Higab och fastighetsägaren

ansvarar för utbyggnad av kvartersmarken. Avtal om genomförande av detaljplanen kommer att tecknas med fastighetsägaren.

Arkitektur- och stadsbyggnadsprocess

Samrådsförslaget undersöker förutsättningar och sätter ramar för den vidare arkitektoniska processen. Till grund för samrådsförslaget ligger en förstudie (Higab, 2020), med fokus på lokalsamband och flöden mellan befintlig byggnad och en föreslagen tillbyggnad, samt hur en tillbyggnad kan ansluta till byggnadsminnet. Förstudien visas endast som en volym. Mellan samråd och granskning planeras en arkitektävling, med stadens, verksamhetens och byggnadsminnets förutsättningar som utgångspunkt. Viktiga frågor i vidare arbete handlar om;

Arkitektur, att skapa en samlad identitet för Göteborgs konstmuseum, med ett för tillägget samtida uttryck, där ursprungsbyggnaden är tydligt avläsbar.

Kulturmiljö, i synnerhet hur ett tillägg förhåller sig till mötet mellan Götaplatsen/ Göteborgs konstmuseum och Lorensbergs villastad, miljöer som ingår i riksintresset för kulturmiljövården och har ett tydligt förhållande till varandra, med dess skilda men för tiden sammanbundna karaktärer.

Stadsliv, hur Göteborgs konstmuseum och dess framtida tillbyggnad, som utifrån sin användning är en sluten byggnad, interagerar med omkringliggande stadsrum och stråk, fysiskt och visuellt.

Ekosystemtjänster, att utveckla gröna miljöer med fokus på biologisk mångfald, rekreation och dagvattenhantering.

Bebyggelse

Göteborgs konstmuseum har i snart hundra år verkat i sin byggnad vid Götaplatsen. För att behålla sin status i konstvärlden och motsvara behov och förväntningar från besökare, konstnärer och samarbetspartners behöver museet förbättras med avseende på funktion, flöden och tillgänglighet.

Utifrån dessa behov har fastighetsägaren Higab tagit fram en förstudie, i vilken föreslås en ombyggnad av befintlig museibygnad samt en tillbyggnad på cirka 6500 kvadratmeter på museets södersida, vilket nästan blir en fördubbling av antal kvadratmeter.

Beskrivning av förslaget utifrån Higabs förstudie:

Förslaget i förstudien utgår från att etagerorna på södersidan rivs. Det gör det möjligt att bygga en långa parallellt med det befintliga huset, med kopplingar i olika tänkbara lägen. Ett centralt trapphus med hiss i museets mittaxel ger en rationell vertikal kommunikation nära huvudentrén. Konceptet skapar en tydlig väg för publiken genom museet, i såväl det befintliga huset som i det tillkommande och ger möjligheter att ordna personalens och konstanteringen utrymmen på ett rationellt sätt. Byggnadskroppens djup har anpassats för att skapa dagsljusbelysta arbetsplatser åt två håll och brukbara utställningsgallerier.

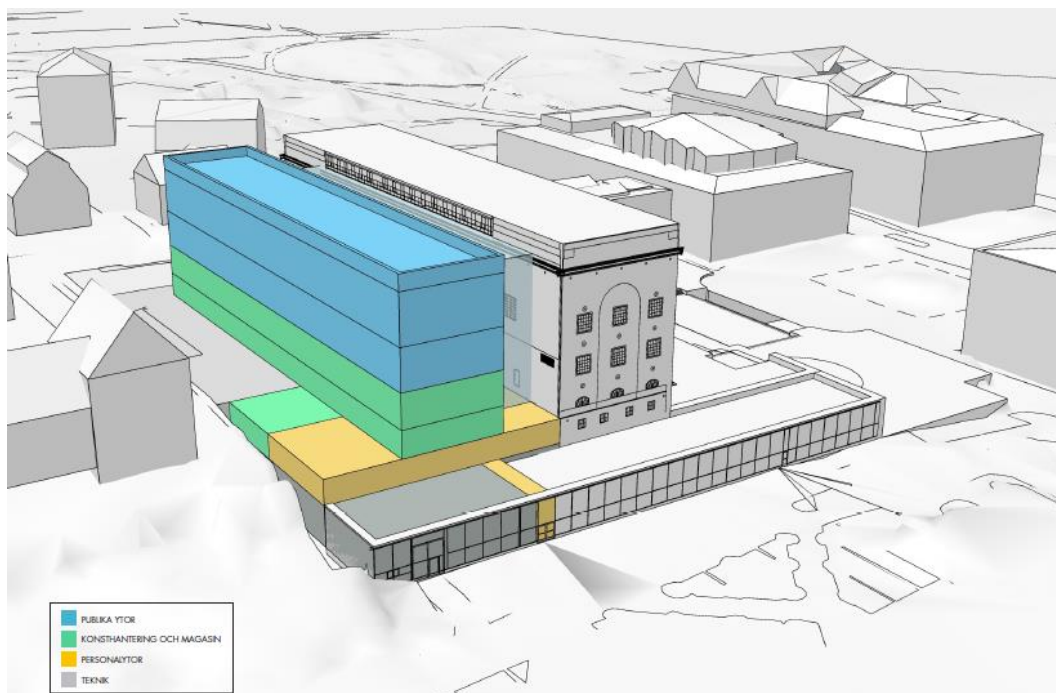

Illustration över den föreslagna tillkommande volymen och uppdelning av ytor

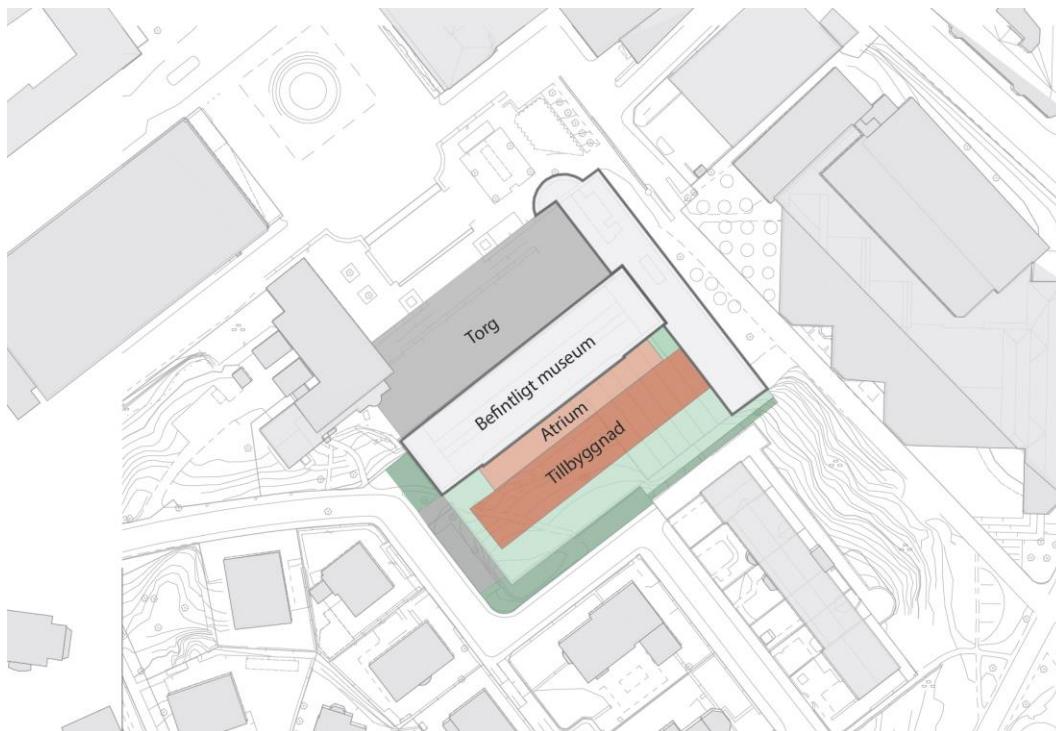
Gårdsrummet som skapas mellan befintlig byggnad och tillbyggnad kan bli en klimatskyddad ljusgård med olika funktioner med möjligheter till möten. Skulptur och annan konst kan visas i ljusgården och det kan bli en flexibel yta för pedagogiska aktiviteter, musik, framträdanden och föredrag likväl som publika evenemang, mingel och konferenser. Den övertäckta gården skyddar och åtgärdar även den befintliga söderfasadens termiska problem. Kafé placeras i del av nuvarande `Stenahallen` med möjlighet till access från Fågelsången.

Nya konstmuseet, förslag till om- och tillbyggnad i korthet:

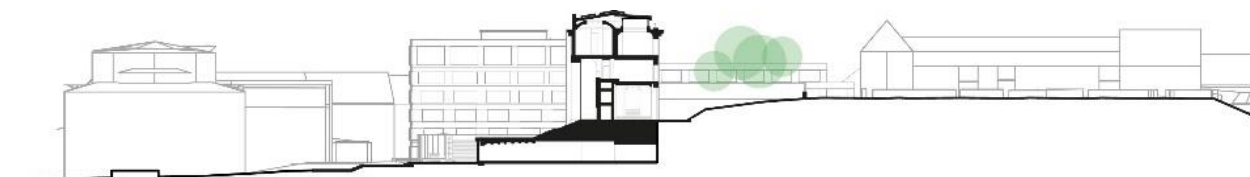
- På entréplan skapas ett generöst entrérum med utställningstorg.
- Nuvarande `Stenahallen` ersätts av kafé och hörsal, vilket aktiverar och möjliggör kontakt mot Fågelsången.
- Etagerorna rivs och lämnar plats för nya driftsytor samt museets tillbyggnad.
- Skulpturhallen återställs till ursprunglig situation utan central trappa.
- En ny tydlig publik väg skapas genom museet.
- Tillbyggnaden erbjuder väl fungerande ytor för konsthantering, inlastning, personalytor samt två plan för utställning som svarar till verksamhetens krav.
- En glasad ljusgård binder samman museets befintliga byggnad med tillbyggnaden samt bidrar till att åtgärda den befintliga söderfasadens termiska problem.

En arkitektävling kommer att genomföras under 2023.

Se Higabs förstudie från 2020 för mer information.

Illustrationsritning planförslag

Sektion norr-söder, befintlig situation med Nya Konst (laga kraft-vunnen detaljplan) inlagd i bakgrunden.

Sektion norr-söder, med i förstudien föreslagen volym för tillbyggnad för Göteborgs konstmuseum och Nya Konst (laga kraft-vunnen detaljplan) inlagd i bakgrunden.

Bevarande, rivning

För att möjliggöra tillbyggnad av Göteborg konstmuseum medges att en del av tillbyggnaden av Rune Falk från 1986 kallad 'etagera' på södra sidan rivs. Konstmuseets tillbyggnad från 1968, Etagera, är ett tidstypiskt och tydligt avläsbart tillägg till den ursprungliga byggnaden vilket förmedlar museiverksamhetens utveckling över tid.

Rivningen innebär att en årsring avlägsnas vilket minskar förståelsen för utvecklingen av museiverksamheten. Rivningen innebär en möjlighet för verksamheten att utvecklas och finnas kvar i den ursprungliga byggnaden där de verkat i över 100 år då tillbyggnaden kan anpassas efter dagens säkerhets- och klimatkrav, samt möta verksamhetens behov av större lokaler.

Detaljplanen innebär att byggnadsminnet Göteborgs konstmuseum har försetts med varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud.

Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet

Gator, GC-vägar

Planområdet utgörs till största del av kvartersmark och befintlig gatustruktur påverkas inte av planförslaget. I öst-västlig riktning löper en cykelbana som idag ingår i det övergripande cykelnätet men som trafikkontoret att planerar bygga ut till pendelcykelstråk från Götaplatsen till Annedalsmotet. Den ökning av trafikrörelser som kan väntas bli ett resultat av planförslaget bedöms vara försumbar och inga åtgärder behövs.

Parkering / cykelparkering

En mobilitets- och parkeringsutredning har tagits fram (Trivector, 2022-04-28). I utredningen är det som beräknats antal tillkommande p-platser. Utbyggnaden medför att 11 befintliga parkeringsplatser försvinner. Av dessa är det idag 8 som används och dessa behöver på något sätt ersättas. Slutsatsen är att 4 bilparkeringsplatser behöver tillskapas till följd av utbyggnaden om föreslagna mobilitetsåtgärder genomförs. Därtill behöver 8 bilparkeringsplatser som tas bort till följd av utbyggnaden ersättas. Om- och tillbyggnaden medför att totalt **12 bilparkeringsplatser** behöver ordnas. Huvudregeln är att bilparkering ska ordnas på kvartersmark och inte på allmänna ytor och gator. Vid speciella förhållanden kan dock uppställning ordnas på allmän plats. Parkeringsplatser för rörelsehindrade ska ordnas inom 25 meter från tillgängliga och användbara entréer till publika lokaler. 1 plats för rörelsehindrade ska om möjligt ordnas på kvartersmark. Maximalt gångavstånd till parkering för anställda och för besökare är i detta fall 700 meter. Förslaget är att nyttja ledig kapacitet i parkeringsgaraget som byggs under Nya Konst vid Gösta Rahmns gata. Nyttjandet regleras genom parkeringsavtal på 25 år.

Konstmuseet ligger inom direkt närhet till bra cykelinfrastruktur. Det är cirka 20 meter till det övergripande cykelvägnätet. Behovet av cykelparkering har beräknats utifrån Göteborgs stads målsättning att 25 % av arbetsresor och 11 % av övriga resor till centrum sker med cykel. Det innebär att om planförslaget byggs ut bedöms **21**

cykelparkeringsplatser behöva tillskapas. Av dessa 21 platser behöver 19 anläggas synligt och tillgängligt på kvartersmark medan de två platserna för personal anläggs på kvartersmark i cykelrum. Parkeringsplatserna för cykel ska anordnas inom 25 meter från entrén för besökare och inom 50 meter för anställda. För de anställda krävs att cykelplatserna är väderskyddade. Cykelparkeringen är tänkt att förläggas längs Fågelsången. Minst 5% av cykelplatserna ska ordnas för specialcyklar, dvs. med plats för lastcyklar eller cykelkärror.

Kollektivtrafik

Tillgänglighet till kollektivtrafik är god i närheten av planområdet och påverkas ej nämnvärt av planförslaget. Kollektivtrafiken i närheten av planområdet kommer att

utvecklas i och med färdigställandet av Västlänken, där hållplats Korsvägens västra uppgång är belägen endast 200 meters gångväg från planområdet. När Korsvägens station är färdigbyggd kommer det innebära ett påtagligt flöde av besökare till platsen från sydöstra hållet.

Tillgänglighet

Behov av förbättringar av tillgänglighet som rör Götaplatsen skickas med till stadens ordinarie investeringsverksamhet för att se över möjligheter att förbättra orienterbarheten. Då stora delar av Götaplatsen är byggnadsminne enligt kulturminneslagen och skyddat enligt *Kulturmiljölagen 3 kap* får inga åtgärder som berör platsen göras utan särskilt tillstånd från Länsstyrelsen.

Tillgänglig parkeringsplats anordnas inom 25 meter från entrén.

Utbyggnad av ny gata från Fågelsången kommer i samordning med projektet för utbyggnad av Nya Konst att göras om på ett sådant sätt att det kan innebära en aningen längre sträcka att ta sig från exempelvis Götaplatsen, men lutningarna blir mindre då marknivån planeras anläggas något lägre än idag.

Service

Tillgängligheten till service är god i planområdets omgivning och planförslaget bedöms bidra till att öka tillgången till service i form av ett tillbyggt museum. Göteborg konstmuseum är välbesökt med cirka 250 000 besökare per år, tar emot cirka 600 skolklasser per år och har Sveriges tredje största samling verk. Museet bedöms vid om- och tillbyggnad bli tillgängligt för fler besökare och grupper.

Friytor och naturmiljö

En trädbevuxen grönyta tas i anspråk. Grönytan är offentligt tillgänglig men är kvartersmark som ägs av Higab. Grönytan omgärdas av en mur med grindar i mot söder och väster samt en öppning för bilar att köra in till den angränsande parkeringen. I norr och öster avgränsas grönytan av fasader eller parkeringsyta och i övrigt av murar och kan därför upplevas privat. Grönytan är inte välanvänd idag utan används mest av museets personal. Det som planeras är en publik byggnad som ger ett mervärde i form av plats för kultur och möten. Två tillkommande ytor för allmän plats PARK ersätter delar av dagens befintliga kvartersmark PARKERING. Kompensationsåtgärder genomförs för de träd som tas ned. Arbete med att ta fram förslag för kompensationsåtgärder pågår. Hur mycket grönyta som tas i anspråk eller hur många träd som tas ned går inte att avgöra i detta skede utan först när ett förslag till gestaltning finns på plats. Det beräknas finnas på plats först efter arkitekttävlingen som genomförs under 2023.

Sociala aspekter och åtgärder

En social- och barnkonsekvensanalys är under framtagande och kommer att belysa detaljplanens innebörd för aspekterna Sammanhållen stad, Samspel, Vardagsliv, Identitet, Hälsa och säkerhet. Inventering av nuläge och analys kommer att användas som input till det gestaltungsförslag som tas fram i kommande arkitekttävling. Gestaltungsförslaget kommer sedan att konsekvensbeskrivas ur socialt och barnperspektiv.

Teknisk försörjning

Dagvatten

En dagvattenutredning har tagits fram (Kretslopp och Vatten, 2022-04-29).

Dagvatten från planområdet avleds till Ryaverket i kombinerat system med bräddning till Rosenlundskanalen och vidare ut till Göta älv, utan att passera något markavvattningsföretag. Om planen genomförs innebär det att flödet från området förblir oförändrat. Kapaciteten i det allmänna ledningssystemet är begränsat men påverkas inte negativt av planen.

Göta älv söder om intaget klassas som mindre känslig recipient. Recipienten är klassad enligt miljö kvalitetsnormer. Enligt den senast beslutade miljö kvalitetsnormen (2019-05-21) är kvalitetskravet god ekologisk potential och god kemisk ytvattenstatus för *Göta Älv – Sæveåns inflöde till mynningen vid Älvsborgsbron*. Föroreningsberäkningar visar att halter och mängder minskar efter exploatering med föreslagna åtgärder. Detta innebär att planområdet inte försämrar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Planförslaget påverkar inte recipientens status negativt.

Dagvattnet från kvartersmark ska fördröjas. Eftersom jorddjupet är begränsat inom planen är öppna dagvattenlösningar att föredra som fördröjningsmetod. Grönt tak eller översilningsyta föreslås för att uppfylla stadens krav på fördröjning av 10 mm dagvatten per kvadratmeter hårdgjord yta inom kvartersmark. Gröna anläggningar som grönt tak eller översilningsyta bidrar förutom rening till estetiska och ekologiska mervärden. Översilningsytor innebär förenklat att dagvatten sprids ut över en gräsyta och samlas därefter upp i ett dike. Med grönt tak krävs fördröjning av 11 m³ dagvatten. Om hela taket nyttjas för fördröjning så behöver det anpassas för fördröjning av cirka 17 mm dagvatten. Om fördröjning sker i översilningsyta krävs fördröjning av 14 m³ dagvatten. Föreslagen översilningsyta om 400 m² ger då att ytan behöver anpassas för ett maximalt vattendjup på 35 mm. Inga åtgärder behövs på allmän plats. Med föreslagna åtgärder uppnås kravet för fördröjning på kvartersmark. Fördröjning minskar fastighetsägarens kostnader för dagvatten då servicen till det allmänna systemet kan vara mindre och då har en lägre taxa.

Det behövs anpassning av höjdsättning på kvartersmark för fördröjning av 80 m³ skyfall. Mark måste luta från byggnaden. Nivå på färdigt golv behöver även sättas med 0,2 m marginal för att området ska uppfylla TÖP:s riktlinjer för skyfall och för att säkra byggnaden mot skador vid skyfall. Exploatör är ansvarig för att genomföra nödvändiga åtgärder.

En strukturplan finns för området, föreslagen strukturplansåtgärd är en skyfallsled längs Viktor Rydbergsgatan. Planen bedöms inte påverka planerad skyfallsled.

Planområdet påverkas inte av höga vattennivåer i hav eller vattendrag.

Vatten och avlopp

Vatten- och avloppsledningarna finns utbyggda i gatorna. Befintlig servisanslutning är belägen i planområdets nordöstra hörn, längs med Fågelsången och föreslås behållas. Dagvattenflödet beräknas inte öka nämnvärt från planområdet. Dock förväntas en viss ökning specifikt från Lorensberg 9:3. Om befintliga parkeringar utgår kompenserar det dock för det ökade flödet.

Inför byggnation ska berörd fastighetsägare/exploatör kontakta Kretslopp och vatten för information om de tekniska förutsättningarna avseende VA-anslutningen.

El och tele

Fastigheten är ansluten till ledningar för el- och tele.

Ny transformatorstation ska byggas vid Fågelsången vid utbyggnad av detaljplan för Renströmsparken, del 1 (Nya Konst), som vann laga kraft 2021-06-22.

Beställning av utsättning respektive undanflyttning av ledningar ska ske till Göteborgs Energi Nät AB i god tid innan arbetena ska påbörjas. Vid utförande av arbeten i närheten av Göteborgs Energi Nät AB:s anläggningar ska bestämmelser för markarbeten vid elkablar följas.

Avfall

Idag har KoV hämtning från Konsthallen. Restaurangen på norra sidan hämtas från Karin Kavlis plats. Det kommer fortsatt vara krav på fettavskiljare när restaurang och caféverksamhet planeras. Angöring/inlastning sker idag från Fågelsången och är tänkt att flyttas så den sker från tillbyggnadens västra sida.

Övriga åtgärder

Geotekniska åtgärder

Geoteknisk undersökning rekommenderar grundläggning på berg, beroende på vilken markbelastning en tillbyggnad ger så kan det även vara aktuellt att enbart schakta bort översta organiska jordlagret (mulljorden) och grundlägga byggnaden direkt på friktionsjorden. Det ses också som en möjlighet att grundlägga byggnaden på stödbärande pålar som är slagna till berg. Antal våningar och byggnadens känslighet för rörelser är parametrar som är viktiga att beakta.

Befintlig marknivå i läget för den planerade tillbyggnaden varierar mellan +30 och +33. Nivåer på runt +30 närmst befintlig byggnad. Marken stiger sedan i sydostlig riktning. Bergbotten under befintliga etage föreslås sänkas för att rymma nya golvnivåer på +19,5 till +25. Tillbyggnaden föreslås uppföras med ny golvnivå på +28 och förbindelsegång mellan befintlig byggnad och tillbyggnad föreslås till +19,5.

I PM Bergteknik ombyggnad av Konstmuseet – omtag förstudie 2020 (Sweco, 2020-12-06) bedöms att bergschaktning kommer att behövas, vilket innebär att en bedömning av risk för omgivningspåverkan med avseende på vibrationer och risk för negativ grundvattenpåverkan är nödvändig.

Det konstaterades även att en tillbyggnad innebär stora utmaningar ur ett bergtekniskt perspektiv. Att utföra stora bergschakt i omedelbar närhet till befintlig bebyggelse, ta ut berg och bortforsling av bergmassor för en förbindelsegång under det befintliga konstmuseet bedöms som komplext.

Befintlig byggnad är grundlagd på berg med s k kallmurar, dvs stenar utan murbruk eller bindemedel, som de bärande tegelväggarna står på. Tillbyggnaderna är grundlagda på berg med armerade betongplintar under pelare och krossmaterial eller skärvor under betongkällargolven. (Göteborgs konstmuseum, förstudie kring om- och tillbyggnad, Geoteknisk inventering, Sweco, 2015-02-02, rev. 2015-05-07)

En detaljerad bergteknisk och hydrogeologisk utredning är under framtagande.

Markmiljö

En översiktlig miljöteknisk markundersökning har tagits fram (COWI, 2022-04-11). Undersökningen har visat att undersökningsområdet utgörs generellt av ett ytligt sandigt mulllager alternativt grusigt sandigt fyllnadsmaterial som underlagras av tunt lager mull, vilket bedöms utgöra gammal markyta, direkt på berg. Antropogena material i form av gammalt glas och krukskärvor återfanns ställvis i ytlig jord. Undersökningen påvisade även förhöjda halter av förorenande ämnen i jorden. Detekterade halter av PAH:er i jord bedöms utgöra en viss exponeringsrisk för människor och djur. Vid en oförändrad markanvändning bör saneringsåtgärd utföras avseende PAH-H. Vid en förändrad markanvändning bedömer COWI att vid framtida planerad entreprenad för anläggning av byggnad kommer massor som innehåller förhöjda halter av PAH:er att behöva schaktats bort. Föroreningarna kan avgränsas i fält i samband med grävarbeten alternativt behöver en kompletterande undersökning utföras för att bättre avgränsa och ta fram en masshanteringsplan inför entreprenaden. Vid behov av urschaktning av hela området ska även massor innehållande halter över känslig markanvändning hanteras som förorenade.

Enligt Miljöbalken kapitel 10 §11 ska den som äger eller brukar en fastighet, oavsett om området tidigare ansetts vara förorenat, genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och/eller miljön.

Jordmassor med föroreningshalter som överstiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning ska hanteras med restriktioner. Innan eventuell efterbehandlingsåtgärds sätts in ska kontakt med tillsynsmyndigheten göras en anmälan upprättas enligt 28§ förordningen (1998:899) miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd senast sex veckor innan planerad entreprenad enligt tillsynsmyndighetens handläggningstid.

Buller

Detaljplanen medger inga bostäder och bedöms inte påverka trafikmängden nämnvärt. Planerad användning är i huvudsak museum. Ekvivalenta bullernivåer inom planområdet ligger mellan 45-60dB och maximal bullernivå mellan 50-70dB. Någon bullerutredning bedöms med hänsyn till bullersituationen inte krävas.

Luft

Detaljplanen bedöms inte påverka uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna för frisk luft negativt. Trafikmängderna bedöms inte öka nämnvärt. Flera pågående detaljplaner innehållande utbyggnad av kollektivtrafiken är antagna eller har vunnit laga kraft, vilket kan innebära en positiv påverkan på miljökvalitetsnormerna för frisk luft generellt i området.

Kompensationsåtgärder

Göteborgs stad arbetar med kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster i plan- och exploateringsprojekt. Kompensationsåtgärder innebär att funktioner och värden som går förlorade vid exploatering kompenseras. Vid exploatering ska man i första hand försöka undvika eller minimera påverkan, genom skyddsåtgärder. Om detta inte är möjligt ska kompensation användas för att återskapa värdet i närområdet eller ersättas på annan plats eller av annat värde. En sammantagen bedömning och förslag på kompensationsåtgärder har gjorts tillsammans med berörda kommunala förvaltningar utifrån Higabs förstudie.

En utvärdering av behovet av kompensationsåtgärder har gjorts i samråd med berörda kommunala förvaltningar. Utvärderingen visar att det finns behov av kompensationsåtgärder, främst med avseende på borttagande av alla eller flera av de träd som finns på planområdets södra sida. Utvärderingen kommer att uppdateras kontinuerligt under planarbetets gång när ett gestaltungs-förslag finns framtaget efter arkitektävlingens genomförande under 2023. Arbete med att ta fram förslag för kompensationsåtgärder pågår.

Grönytefaktor

Göteborgs stad arbetar med grönytefaktorer i plan- och exploateringsprojekt för att säkerställa att göteborgarna även i framtiden har tillgång till grönska och dess ekosystemtjänster.

Grönytefaktorn är ett mått på hur mycket ekosystemtjänster ett område ger, det vill säga hur mycket hjälp vi får av gröna och blå ytor för att hantera platsens miljöutmaningar. Utifrån satta målnivåer och att utgå från platsens behov och förutsättningar styr metoden mot de åtgärder som är mest effektiva och bäst behövs. Kommunen tillsammans med exploatören tar fram beskrivningar på hur olika ytor ska hanteras.

Målnivån för grönytefaktor inom planområdet är satt till 0,25 då planområdet ligger i centrala Göteborg inom mycket tät blandstadsbebyggelse där hög täthet eftersträvas.

Fortsatt arbete med grönytefaktor sker löpande under planarbetet.

Miljöutmaningar som legat till grund för beräkningen och viktats högst är biologisk mångfald, dagvattenhantering: vattenkvalitet och översvämningar samt tillgång till rekreativmiljöer.

Miljöutmaningar	Gröna och blå ytor	Ekosystemtjänster	Viktning
Biologisk mångfald	Grönska på mark, träd, vattenytor	Gröna och blå ytor hyser biologisk mångfald	40%
Dagvattenhantering: vattenkvalitet och översvämningar	Grönska på mark, träd, buskar, vattenytor	Grönska och öppna vattenmagasin både renar och fördröjer dagvatten	20%
Tillgång till rekreativmiljöer	Grönska på mark, träd, buskar, vattenytor	Grönska och vatten erbjuder goda rekreativmiljöer för både vila och aktivitet	40%

Miljöutmaningar att hantera inom projektet.

Fastighetsindelning

Fastighetsgränser kommer att vara intakta och således kommer inte någon fastighetsbildning att ske.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Anläggningar inom allmän plats

Detaljplanen föreskriver att kommunen är huvudman för allmän plats och ansvarar för utbyggnad och framtida drift och underhåll.

I planområdet ingår ett mindre område allmän plats "GATA" samt "PARK".

Anläggningar inom kvartersmark

Fastighetsägaren ansvarar för och bekostar utbyggnad av anläggningar inom kvartersmark.

Drift och förvaltning

Kommunen genom Trafikkontoret ansvarar för drift och förvaltning av områden som i detaljplanen är utlagda som allmänplats ”GATA”. Kommunen genom Park- och naturförvaltningen ansvarar för drift och förvaltning av områden som i detaljplanen är utlagda som allmänplats ”PARK”.

Fastighetsägaren ansvarar för drift och förvaltning av anläggningar och mark som i detaljplanen är utlagd som kvartersmark.

Fastighetsrättsliga frågor

Servitut

Befintligt servitut (1480K-1996F35.1) kopplat till Lorensberg 706:10 med ändamålet byggnad, ventilationsanläggning och markområde för kommunikation påverkas inte av exploateringen och består i nuvarande form.

Ledningsrätt

Vid omläggning av ledningar till följd av exploateringen ska eventuell ledningsrätt omprövas att gälla ledningens nya läge. De delar av befintliga allmänna ledningsområden som hamnar på kvartersmark till följd av den nya detaljplanen ska säkerställas med ledningsrätt, till förmån för respektive ledningsägare.

Ansökan om lantmäteriförrättning

Respektive ledningsägare ansvarar för ansökan om lantmäteriförrättning avseende ny ledningsrätt samt ändring alternativt upphävande av befintliga ledningsrätter. Ansvar för att ansöka om och bekosta lantmäteriförrättning för övriga åtgärder regleras i exploateringsavtalet.

Avtal

Avtal mellan kommun och exploatör

Enligt PBL ska kommunen redovisa vilka exploateringsavtal som i samband med detaljplanen genomförande ska tecknas och dess huvudsakliga innehåll. Innehåll kan vara utbyggnad av allmän plats, fastighetsbildningsåtgärder, ledningsflytt m.m. Detaljplanens konsekvenser för exploatören avseende ekonomi, åtaganden mm ska beskrivas.

Innan detaljplanen antas ska, i enlighet med kommunens riktlinjer för exploateringsavtal, avtal tecknas mellan kommunen och Higab angående genomförandet av planen. Genom exploateringsavtalet regleras bl.a. utbyggnaden av kommunaltekniska anläggningar inom avtalsområdet. Exploatören förbinder sig att betala ett exploateringsbidrag till kommunen och att i förekommande fall ställa en ekonomisk säkerhet i samband med avtalets tecknande. Exploateringsavtalet medför bland annat att planens genomförande säkerställs ekonomiskt samt att samordningen mellan exploatören och kommunen regleras avseende utbyggnad av kvartersmark respektive allmän plats. För exploatören innebär exploateringsavtalet att kostnader för planens genomförande tydliggörs och att exploatören känner till kommunens intentioner avseende utbyggnad av allmän plats mm.

Avtal angående avstående av ersättningskrav på kommunen på grund av att skyddsbestämmelser och rivningsförbud införs för fastigheten ska träffas mellan kommunen och ägaren till fastigheten Lorensberg 9:3 innan detaljplanen antas.

Avtal mellan ledningsägare och exploatör

Inom kommunägda fastigheter kan finnas ledningar som omfattas av markupplåtelseavtal mellan Göteborg Stad och Göteborg Energi som reglerar Göteborg Energikoncernens ledningar inklusive tillbehör i Göteborgs Stad.

Ledningsägare är skyldiga att bevaka sina rättigheter och samråda med kommunen/exploatören avseende projektets påverkan på det egna ledningsinnehavet. Vid omläggning av ledningar bör avtal tecknas mellan ledningsägaren och kommunen/exploatören för att säkerställa åtaganden vad gäller kostnader, utförande samt ledningsrätt.

Dispenser och tillstånd

Dispens behöver sökas för biotopskyddat träd.

Tidplan

Samråd: 3:e kvartalet 2022

Arkitektävling: Under 2023

Granskning: 4:e kvartalet 2023

Antagande: 3:e kvartalet 2024

Om planen inte överklagas vinner den laga kraft cirka fem veckor efter antagande.

Upplysningar

Lägsta golvnivå för anslutning med självfall är 0,3 m över gata i förbindelsepunkt.

Göteborgs konstmuseum inklusive stora delar av Götaplatsen är byggnadsminne enligt kulturminneslagen och skyddat enligt *Kulturmiljölagen 3 kap.* Åtgärder som berör byggnaden eller platsen får inte göras utan särskilt tillstånd från Länsstyrelsen.

Genomförandetid

Under genomförandetiden har fastighetsägaren en lagstadgad rätt att bygga i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras eller upphävas utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens slut fortsätter planen att gälla tills kommunen tar fram en ny plan eller upphäver gällande plan. Fastighetsägaren äger efter genomförandetidens slut ingen rätt till ersättning för förlorade rättigheter som fanns i den ursprungliga planen och som försvinner när den ursprungliga planen ändras, ersätts eller upphävs.

Planens genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag då beslutet att anta planen vinner laga kraft.

Överväganden och konsekvenser

Avvägningar har gjorts mellan olika intressen:

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att befintlig tillbyggnad blir kvar och att den trädbevuxna grönytan inte bebyggs och att parkeringarna blir kvar. Det innebär också att en

tillbyggnad och utveckling av Göteborgs konstmuseum uteblir och att möjligheten att utveckla Göteborgs konstmuseum till ett museum av internationell standard begränsas kraftigt. Byggnaden är byggnadsminne och ingår i bevarandeprogrammet och i riksintresse för kulturmiljövården, så varsamhetskraven och tillstånd av länsstyrelsen gäller vid eventuellt underhåll och förändring. Nollalternativet innebär att kulturhistoriska värden inte påverkas negativt.

Sociala konsekvenser och barnperspektiv

Riksdagen har beslutat att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Lagen gäller vid byggnadsnämndens och kommunfullmäktiges beslut i planärendet från årsskiftet 2019/2020, oavsett när planarbetet påbörjades.

En social- och barnkonsekvensanalys tas fram under fortsatt planarbete och kommer att belysa konsekvenserna för aspekterna Sammanhållen stad, Samspel, Vardagsliv, Identitet, Hälsa och säkerhet.

Miljökonsekvenser

Hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Vid utarbetande av denna detaljplan har stadsbyggnadskontoret gjort en lämplighetsprövning enligt 2 kap. plan- och bygglagen samt en avvägning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Vidare har detaljplanen prövats mot kommunens översiktsplan i enlighet med 5 § förordningen om hushållning med mark och vattenområden m.m.

Kontoret bedömer att redovisad användning kan anses vara den från allmän synpunkt mest lämpliga utifrån planområdets förutsättningar och föreliggande behov. Planen bedöms inte medföra att miljökvalitetsnormerna överskrids. Detaljplanen är förenlig med Översiktsplan för Göteborg.

Ställningstagande om betydande miljöpåverkan

Kommunen har gjort en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap. 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap. 6 § för aktuell detaljplan.

Detaljplaneförslaget medger att en tillkommande större byggnadsvolym uppförs inom Riksintresse för kulturmiljövården, Göteborgs innerstad [O 2:1-5] med visuell påverkan främst på upplevelsen av mötet mellan Lorensbergs villastad och 1920-talets stadsbyggande.

Planförslaget kommer innebära en påverkan på riksintresse för kulturmiljövården; Göteborgs innerstad samt en påverkan på Göteborgs konstmuseum som enskild byggnad med höga kulturhistoriska värden. *Frågan om genomförandet av planen antas medföra en betydande påverkan på kulturmiljön kan avgöras först efter det att en kulturmiljöutredning har utförts.* Resultatet av denna skulle kunna indikera risk för betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

I övrigt görs bedömningen att ett genomförande av detaljplanen:

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 §.

- Inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- Inte bedöms ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc.
- Inte ger upphov till betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.
- Inte bidrar till att några miljökvalitetsnormer överskrids.
- De sannolika miljöeffekterna kan minskas genom åtgärder som arbetas in i detaljplanen eller exploateringsavtalet.

Undersökningssamråd har hållits med länsstyrelsen 2022-02-01. Länsstyrelsen delade då kommunens bedömning.

Följderna av planens genomförande ska alltid redovisas enligt PBL. Nedan följer därför en kort sammanställning av planens miljökonsekvenser.

Miljömål

I *Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030* som antogs av kommunfullmäktige 2021-03-25 presenteras tre övergripande mål sammanlagt tolv delmål. De tre målen och de delmål som har störst relevans för planförslaget är:

Naturen: Göteborg har en hög biologisk mångfald

- Delmål: Göteborgs Stad ökar den biologiska mångfalden i stadsmiljön.

Träden som står på grönytan på södra sidan av befintligt museum bidrar till en hög biologisk mångfald i stadsmiljön. Planförslaget ska se till att påverkan minimeras genom en god gestaltning av grönytor och genom genomförande av kompensationsåtgärder för de träd som behöver tas ned när grönytan tas i anspråk. Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppnå delmålet.

Klimatet: Göteborg ska ha ett klimatavtryck som är nära noll

- Delmål: Göteborgs Stad minskar energianvändningen i bostäder och lokaler.

Göteborgs konstmuseums befintliga byggnad uppfyller inte dagens krav på bland annat klimat, brandsäkerhet, akustik och dagsljus. Högabs uppdrag är att utveckla Göteborgs konstmuseums byggnad till en modern, energieffektiv och logiskt välfungerande konstmuseibygnad av internationell standard. Genom ombyggnad av befintlig byggnad samt rivning av del av tillbyggnad från 1968 och ny tillbyggnad finns möjlighet till att minska energianvändningen i lokalerna. Det centrala läget med god kollektivtrafik och möjligheter till gång och cykel går hand i hand med ambitionen om att minska klimatavtrycket. Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppnå delmålet.

- Delmål: Göteborgs Stad minskar klimatpåverkan från resor och transporter.

Planförslaget innebär cirka 6500 kvm tillkommande verksamheter i form av museiverksamhet. Tillkommande trafik bedöms vara mycket begränsad.

Med det mycket centrala läget på Götaplatsen finns goda möjligheter att tillkommande transporter kan ske på ett hållbart sätt, med kollektivtrafik, gång och cykel, som då inte påverkar miljömålet negativt. För staden som helhet är en förtätning i kollektivtrafiknära läge positivt, genom att bygga centralt, på ett sätt som ger närhet till service och minskar transportbehovet. På längre sikt leder det till minskade utsläpp av luftföroreningar från vägtrafik. Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppnå delmålet.

Människan: Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö

- Delmål: Göteborgs Stad säkrar tillgången till grönområden och nyttjar ekosystemtjänster.

Hur planområdet kommer att disponeras vad gäller bebyggelse, platser och grönytor är inte fastställt. En arkitektävling planeras för detta under 2023. Planförslaget kommer oavsett innebära att ett flertal träd behöver tas ned, därav eventuellt en särskilt skyddsvärd oxel och två rödlistade askar. Grönytan bedöms inte användas i någon större utsträckning, förutom av de anställda på museet och är av privat karaktär, då den tillhör museet.

Stora vuxna träd i stadsmiljö är alltid värdefulla, då de levererar många olika ekosystemtjänster. De har ett lokalt värde för fåglar och insekter, är en viktig miljö för insekter, mossor, lavar och svampar. Därtill är de värdefulla för att skapa ett bra lokalklimat med skuggning, vattenhållning och luftrening. Träden utgör även en viktig del av den riksintressanta kulturmiljön och är ur ett estetiskt perspektiv viktiga för upplevelsen av platsen.

En del ekosystemtjänster kommer alltså att försämrats i och med planförslagets genomförande. Kompensationsåtgärder för de träd som behöver tas ned kommer att genomföras och i fortsatt arbete kommer ekosystemtjänster kopplat till lokalklimat, luftrening, vistelseplats, kontinuitet/naturlighet, rödlistad art, estetik/landskap och pollinering att utvecklas och vara en viktig del i bland annat förutsättningar i arkitektävlingen.

I planförslaget ersätts dagens yta för PARKERING med PARK och GATA, vilket ytterligare ökar möjligheterna att arbeta med utpekade ekosystemtjänster.

Vilka kompensationsåtgärder som kommer att genomföras avgörs när ett gestaltungsförslag finns på plats. Målet är att eftersträva hög kvalitet på grönytor ur flera perspektiv. Planförslaget bedöms bidra till att uppnå delmålet.

Övriga miljömål bedöms inte beröras av planen.

Naturmiljö

Detaljplanen innebär att den trädbevuxna grönytan i söder tas i anspråk och att ett flertal träd kommer att behövas tas ned, därav eventuellt en särskilt skyddsvärd oxel och två rödlistade askar.

En naturvärdesbedömning, 2021-10-20, har genomförts av park- och naturförvaltningen. Bedömningen är att träden har värden i sig själva, de är stora vuxna träd i stadsmiljö som alltid är värdefulla och levererar många ekosystemtjänster. Träden har ett lokalt värde för fåglar och insekter, framför allt genom blomning och sedan frukt eller bär. Död ved, som finns i viss utsträckning uppe i kronorna även på friska träd, är också viktig miljö för insekter samt mossor lavar och svampar. Därtill ger träden också värden för lokalklimat med skuggning, vattenhållning, luftrening samt även estetik och rekreation med mera.

Juridiskt skydd har särskilt skyddsvärda träd (med en diameter över 1 meter eller ifall de har hållighet i stammen redan från 40 cm). Oxeln har stamhållighet och är dessutom nästan en meter i diameter, så detta träd är särskilt skyddsvärt. Ifall sådana träd riskerar skadas av exploatering krävs ett så kallat 12:6-samråd med länsstyrelsen. Ett 12:6-samråd hölls med länsstyrelsen 2022-03-11 och länsstyrelsen meddelade att de med anledning av anmälan för samråd inte vidtar någon åtgärd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken med motivering att *den planerade utbyggnaden av Göteborgs konstmuseum bedöms vara av ett stort samhällsintresse vilket i detta fall väger över intresset att bevara oxeln med hålligheter. Åtgärden berör inga av Länsstyrelsen kända höga naturvärden, förutom att trädet i sig själv är värdefull. Länsstyrelsen bedömer därför att åtgärden inte medför en sådan påverkan att ytterligare anpassningar av åtgärden krävs.*

Ask är en rödlistad art, på grund av hot av sjukdom, så friska vuxna exemplar är alltid värdefulla att spara. Rödlistning innebär dock inte ett juridiskt skydd i sig. Påväxten av lavar och mossor på träden är vanliga arter.

Kompensationsåtgärder för träden och ekosystemtjänsterna lokalklimat, luftrening, vistelseplats, kontinuitet/naturlighet, rödlistad art, estetik/landskap, utblick och pollinering kommer att genomföras. Hur åtgärder för dessa kompensationsåtgärder kommer att utföras avgörs senare i projektet.

Kulturmiljö

Götaplatsen som arkitektonisk anläggning

Götaplatsen är ett stadsrum som konstaterats vara mycket känslig för i stort sett alla typer av förändringar. Föreslagen volym är placerad och dimensionerad på ett sådant sätt att den inte innebär någon påverkan av Götaplatsen som helhet sett från norr.

Götaplatsen är specifikt omnämnt som ett uttryck för riksintresset. Ett tillägg som inte samspelar eller som konkurrerar med Götaplatsen som arkitektonisk enhet riskerar att försvaga upplevelsen av platsen och där med medföra negativa konsekvenser för riksintresset.

Arkitektoniska övergången och samspelet mellan konstmuseet och Lorensbergs villastad

Likt Götaplatsen är stadsrummen i anslutning till planområdet från söder och väster känsliga. Miljön som volymen placeras i är mycket välbevarad där anmärkningsvärt få förändringar och tillägg har gjorts. Den negativa påverkan av föreslagen volym bedöms också vara störst här. Det på grund av att volymen upplevs som barriärskapande och begränsar upplevelsen av det arkitektoniska samspelet mellan Götaplatsens bebyggelse och Lorensbergs villastad. Volymens storlek blir ett dominant inslag i den mycket välbevarade miljön och riskerar även att konkurrera med konstmuseet som enskild byggnad. Den grönyta som finns bakom konstmuseet minskar vilket försvagar

avläsbarheten av de tydligt åtskilda stadsdelarna samtidigt som dess sammanlänkande effekt begränsas.

I riksintressebeskrivningens uttryck beskrivs de inledande decenniernas terränganpassade planmönster som en viktig del av 1900-talets stadsbyggande och fortsatta utvidgning av staden. Uppförs en ny byggnadsvolym som tydligt bryter mot det befintliga terränganpassade planmönstret bedöms det kunna påverka läsbarheten och upplevelsen av riksintresset negativt. Även Lorensbergs villastad omnämns specifikt som ett uttryck för riksintresset. En volym vars gestaltning inte tar hänsyn till villastaden och hur den befintliga museibyggnadens fasad utgör avslutande fond för Dicksonsgatan riskerar att försvaga upplevelsen av den riksintressanta bebyggelsemiljön. Ett övergripande tema för riksintressets uttryck är hur topografi och grönska använts för att markera övergångar och gränser mellan olika stadsdelar i 1800- och 1900-talets stadsbyggande. En minskning av grönytan mellan stadsdelarna försvagar avläsbarheten av de tydligt åtskilda stadsdelarna vilket medför negativa konsekvenser för upplevelsen av riksintresset.

Kring planområdets östra sida har villastadens bebyggelse en mer sluten och storskalig karaktär samtidigt som det finns en tydligare gräns mellan konstmuseet och villastaden. Bebyggelsen i anslutning till Fågelsången är uppförd under olika tidsperioder, vilket färgat av sig genom olika arkitektoniska uttryck. Sammantaget bedöms stadsrummet som möter planområdet här mindre känslig för en förändring av detta slag och vidare bedöms den negativa påverkan av föreslagen volym bli mer begränsad. En rivning av etagerarna, del av tillbyggnad från 1968, innebär dock att ett arkitektoniskt tidstypiskt tillägg försvinner vilket får konsekvensen att förståelsen för utvecklingen av museets verksamhet minskar.

För utförligare beskrivning av konsekvenser för kulturmiljön se *Antikvarisk konsekvensbedömning, detaljplan för Göteborgs konstmuseum, del II* (Acanthus, 2022-05-13)

Påverkan på luft

Planförslaget bedöms inte påverka luftkvaliteten i området, eftersom trafiken i området inte bedöms öka. Planförslaget medger endast museum, ingen parkering anläggs inom planområdet, de få tillkommande parkeringsplatserna anläggs i det p-garage som planeras i Dp för Renströmsparken, del 1 (Nya Konst) och bedöms inte ha någon nämnvärd påverkan på luftmiljön. I närheten av planområdet finns god försörjning med kollektivtrafik. För planområdet har en Platsbedömning luft, 2022-02-17, gjorts i samverkan med miljöförvaltningen. Bedömningen är att miljökvalitetsnormerna för luft klaras på platsen och att inga ytterligare utredningar behövs.

Påverkan på vatten

Detaljplanen bedöms inte ha någon påverkan på vatten eller grundvatten utifrån kända förutsättningar idag. En detaljerad bergteknisk och hydrogeologisk utredning är under framtagande.

Ekonomiska konsekvenser av detaljplanen

Kommunens exploateringsinvesteringar

Fastighetsnämnden får utgifter för anläggandet av området som i detaljplanen är utlagda som allmänplats "GATA" samt "PARK", samt inkomster via exploateringsbidrag som motsvarar dessa utgifter.

Kretslopp och vattennämnden får inkomster i form av anläggningsavgifter samt utgifter för utbyggnad av VA-ledningar.

Kommunens övriga investeringar

Trafiknämnden får utgifter för anläggandet av områden som i detaljplanen är utlagda som allmänplats "GATA".

Park- och naturnämnden får utgifter för anläggande av områden som i detaljplanen är utlagda som allmänplats "PARK".

Kommunens drifts- och förvaltningsekonomi

Trafiknämnden får kostnader för driften av anläggningen i form av ränta och avskrivningar samt för skötsel och underhåll av områden som i detaljplanen är utlagda som allmänplats "GATA".

Park- och Naturnämnden får kostnader för driften av anläggningen i form av ränta och avskrivningar samt, skötsel och underhåll av områden som i detaljplanen är utlagda som allmänplats "PARK".

Ekonomiska konsekvenser för exploatören

Exploatören för kostnader för ev. exploateringsbidrag, bygglov, utbyggnad inom kvartersmarken, erforderliga utredningar, anslutningsavgifter m.m.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Planen överensstämmer med Översiktsplan för Göteborgs antagen av kommunfullmäktige 2009-02-26. Översiktsplanen anger den pågående användningen "bebyggelseområde med grön- och rekreationsytor. Detta omfattar bostäder, arbetsplatser, service, handel, mindre grönytor mm. Blandning av bostäder och icke störande verksamhet är önskvärd. Förslag till ny översiktsplan för Göteborg antogs av kommunfullmäktige 19 maj 2022 (överklagandetid 3 veckor from 19 maj). Detaljplanen överensstämmer med ny översiktsplan för Göteborg.

SAMRÅDSHANDLING

För Stadsbyggnadskontoret

Arvid Törnqvist
Planchef

Sophia Älfvåg
Arkitekt

För Fastighetskontoret

Magnus Uhrberg
Distriktschef

Leo Lindegård
Exploateringsingenjör